

การประชุมคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร

ครั้งที่ 1/2568

วันศุกร์ที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 09.30 น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ห้อง 123)

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม

คณะอนุกรรมการวิถุดิบดีสมุนไพร ครึ่งที่ 2/2567 วันที่ 14 สิงหาคม 2567

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ

3.1 รายงานผลการขับเคลื่อนงานสมุนไพร ปีงบประมาณ 2568 ตามเป้าหมาย 7 ตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวิถุดิบดีสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่สนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570
3.2 แผนพัฒนาวิถุดิบดีสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

4.1 คำสั่งอนุกรรมการวิถุดิบดีสมุนไพร เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ จำนวน 2 คณะ

4.2 คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานและคณะอนุกรรมการวิชาการโครงการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครึ่งที่ 22

4.3 สรุปการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครึ่งที่ 2/2567 วันที่ 16 ธันวาคม 2567

4.4 สรุปผลการประชุมคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครึ่งที่ 1/2568 วันที่ 20 มกราคม 2568 ความก้าวหน้าแผนการขับเคลื่อนสมุนไพร Herb of the year ปี 2568 - 2570 (ขมิ้นชัน กระชายดำ ไพล กระเทียม และกัญชา/กัญชง) “ขมิ้นชัน ในระยะ 1 ปี”

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเพื่อพิจารณา

5.1 การจัดทำแผนการขับเคลื่อนสมุนไพร Herb of the year “ไพล ในระยะ 1 ปี”

5.2 กรอบแนวทางการจัดทำระบบฐานข้อมูลสมุนไพร

ระเบียบวาระที่ 6 เรื่องอื่น ๆ

6.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาและสร้างเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่เมืองสมุนไพรพร้อมลงพื้นที่ศึกษาฐานแหล่งแปรรูปสมุนไพร

6.2 Thailand Herbal Expo 2025 มหกรรมสมุนไพรแห่งชาติและการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครึ่งที่ 22 “ภูมิปัญญาไทย Soft Power ไทย สร้างเศรษฐกิจไทย”

ระเบียบวาระที่ 1

เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2

เรื่องรับรองรายงานการประชุม

คณะอนุกรรมการวัดฤดูบสมุนไฟร ครั้งที่ 2/2567
วันที่ 14 สิงหาคม 2567

มีการแจ้งเวียนรายงานการประชุมของคณะอนุกรรมการวัดฤดูบสมุนไฟร ครั้งที่ 2/2567 ให้อนุกรรมการฯ รับรองรายงานการประชุมดังกล่าว กลับมาภายในวันที่ 25 กันยายน 2567

- ไม่มีหน่วยงานใดแก้ไขรายงานการประชุม
ฝ่ายเลขานุการ ขอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการ
วัดฤดูบสมุนไฟร

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ

3.1 รายงานผลการขับเคลื่อนงานสมุนไพร ปิงบประมาณ 2568 ตามเป้าหมายตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐานที่สนับสนุน แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

แผนงานโครงการที่ได้รับงบประมาณในปี 2568 ที่สอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดและมาตรการตามแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

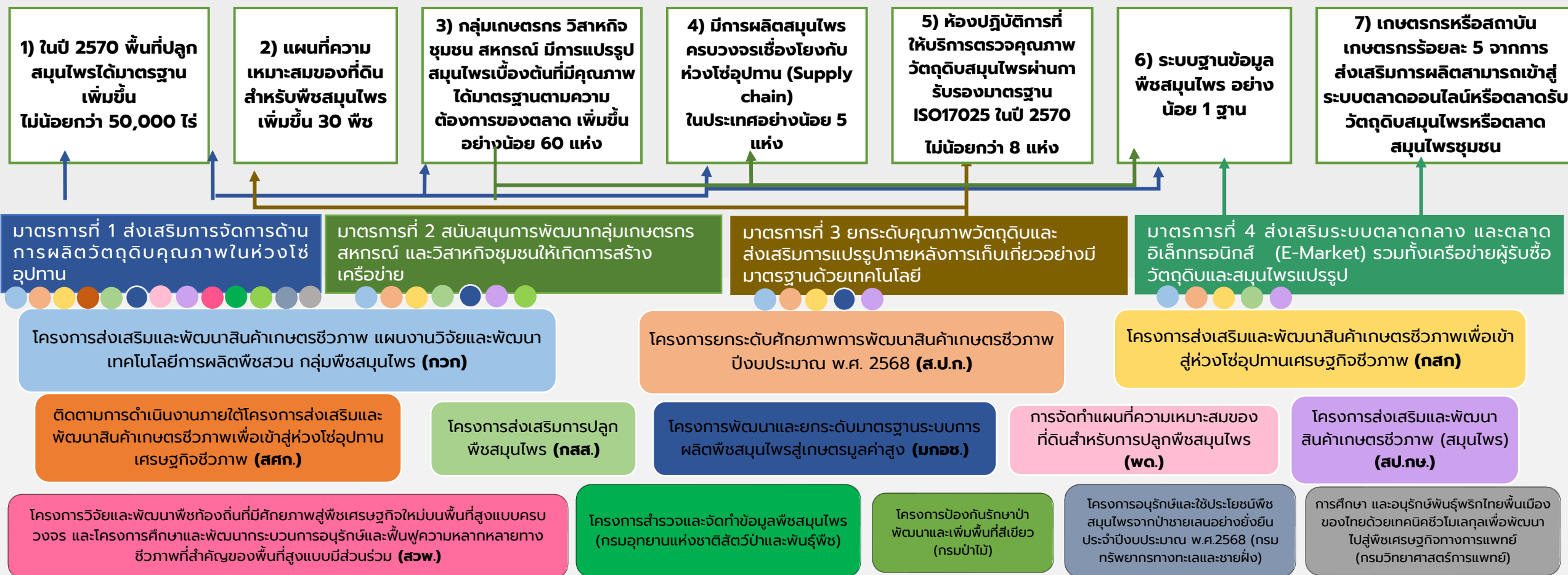
1 เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์

- 1) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร แปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
- 2) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตและแปรรูป
- 3) ส่งเสริมการซื้อขายที่สามารถสะท้อนกลไกตลาดได้อย่างเหมาะสม ร่วมกับการมีกลไกการรับรองคุณภาพของวัตถุดิบและวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้น

2 เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์

- 1) มีผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตรวมจากฐานข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2) มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของจำนวนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ปี 2565

ตัวชี้วัดของผลลัพธ์

การขับเคลื่อนพัฒนาวัตถุดิบสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด ปีงบประมาณ 2568 ภาพรวมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และแผนแม่บท

ยุทธศาสตร์ชาติ (Z) : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) : การเกษตร

แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : เกษตรชีวภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) : สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

หลักการและเหตุผล

• การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ มีประเด็นท้าทายที่สำคัญ คือ การสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ สมุนไพรที่มีโอกาสทางการตลาด เข้าสู่ระบบมาตรฐานและการเชื่อมโยงข้อมูลด้านตลาดเพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในการผลิต รวมถึงการนำผลงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์มาผสมผสานกับการดึงดูดเงินของผลิตภัณฑ์เพื่อประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในเชิงพาณิชย์ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ชุมชน และผู้ประกอบการ

กิจกรรมจำแนกตาม Value Chain

V02 : การสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาผลิตภัณฑ์

1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชีวภาพ (กสท.)
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (กวก.)
3. แผนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชสวนและการทดลองภายใต้โครงการวิจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช และการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจ (กวก.)
4. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) (สป.กษ.)

V02 การสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาผลิตภัณฑ์

5. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร (กสส.)
6. โครงการยกระดับศักยภาพการพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ส.ป.ก.)
7. โครงการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรมูลค่าสูง (มกทช.)

V03 การตลาด

1. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานส่งเสริมพืชสมุนไพร (สป.กษ.)
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับการตลาด/ การเชื่อมโยงเครือข่ายพืชสมุนไพร(กสส.)

งบประมาณปี 2568
รวมทั้งสิ้น 56,500,118 บาท

ผู้รับผิดชอบ
สป.กษ. / กสท. / กวก./สปก. ./ สศท./กสส./มกทช./ พด./ สศท.

V04 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสินค้าเกษตรชีวภาพมูลค่าเพิ่มขึ้น

1. ขับเคลื่อนการพัฒนาฐานสมุนไพรของ กษ. (สป.กษ.)
2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลสมุนไพร (สป.กษ.)
3. การจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกพืชสมุนไพร (พด.)
4. จัดทำฐานข้อมูล แนะนำ ส่งเสริม และติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมเกษตรปลอดภัยสินค้าสมุนไพร (กสส.)
5. ติดตามการดำเนินงานภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชีวภาพ (สศท.)

V04 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสินค้าเกษตรชีวภาพมูลค่าเพิ่มขึ้น

ต้นทาง

กลางทาง

ปลายทาง

• เกษตรกรได้รับการพัฒนาการผลิตสินค้าสมุนไพร จำนวน 3,060 ราย
• โรงอบสมุนไพรในเขตปฎิรูปที่ดิน 51 แห่ง

ผลผลิต (Output)

เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยการยกระดับการผลิตสู่มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรชีวภาพได้

ผลลัพธ์ (Outcome)

เกษตรกร เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น / องค์การเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพรได้หลากหลาย

ผลสัมฤทธิ์ (Impact)

สังคม ได้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีคุณภาพมาตรฐาน ปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ผู้บริโภคมีสุขภาพดี และสร้างความมั่นคงทางอาหาร

แผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่สนับสนุนแผนด้านสมุนไพร ปงบประมาณ 2568

หน่วยงาน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	1.โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชีวภาพ	3,920,000
2. กรมวิชาการเกษตร	2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	3,514,600
	3. แผนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชสวน : กลุ่มพืชสมุนไพรประกอบด้วย 5 โครงการวิจัย	2,982,500
	4. การทดลองภายใต้โครงการวิจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชพื้นบ้านในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 2 การทดลอง (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร)	357,700
	5. การทดลองภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจเขตลุ่มน้ำยมตอนล่าง จำนวน 2 การทดลอง (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร)	256,610
3. กรมพัฒนาที่ดิน	6. การจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร	224,438
4. กรมส่งเสริมสหกรณ์	7. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร	2,212,300
5. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	8. โครงการยกระดับศักยภาพการพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	28,338,900
6. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	9. โครงการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรมูลค่าสูง	1,000,000
7. สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	10. โครงการวิจัยและพัฒนาพืชท้องถิ่นที่มีศักยภาพสู่พืชเศรษฐกิจใหม่บนพื้นที่สูงแบบครบวงจร	3,500,000
	11. โครงการศึกษาและพัฒนากระบวนการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญของพื้นที่สูงแบบมีส่วนร่วม	2,000,000
8. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	12. ติดตามการดำเนินงานภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชีวภาพ	193,070
9. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	13. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)	8,000,000
รวมหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (9 หน่วยงาน 13 โครงการ)		56,500,118
10. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	14. โครงการสำรวจและจัดทำข้อมูลพืชสมุนไพร	2,270,600
11. กรมป่าไม้	15. โครงการป้องกันรักษาป่า พัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว	1,077,000
12. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน)	16. โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากป่าชายเลนอย่างยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568	1,170,000
13. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (สถาบันวิจัยสมุนไพร)	17. การศึกษา และอนุรักษ์พันธุ์พืชหายากพื้นเมืองของไทยด้วยเทคนิคชีวโมเลกุลเพื่อพัฒนาไปสู่พืชเศรษฐกิจทางการแพทย์	1,225,000
รวมหน่วยงานภายนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (4 หน่วยงาน 4 โครงการ)		5,742,600
รวมทั้งสิ้น (13 หน่วยงาน 17 โครงการ)		62,242,718

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีรายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 7 เป้าหมาย พร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

ปี 2570 พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 50,000 ไร่ จากข้อมูลฐาน 43,000 ไร่ (แผน 1)

ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ					
	2565 (Baseline)	2566	2567	2568	2569	2570
จำนวนพื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน (ไร่) (ชนิดพืช 89 ชนิด)	43,000	53,000	63,000	73,000	83,000	93,000

จำนวนพื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน (ไร่) (ชนิดพืช 89 ชนิด)	2566 (ไร่)		2567 (ไร่)		2568	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
	53,000	89,645	63,000	84,792	73,000	45,803

ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรได้มาตรฐาน 45,803 ไร่ พืชสมุนไพร 89 ชนิดพืช

- แปลงได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 29,058 ไร่

- แปลงได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์จำนวน 16,745 ไร่

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เกษตรกรจำนวน 381,909 ราย พื้นที่ปลูกสมุนไพร 872,569 ไร่

หน่วยงานดำเนินการ : กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมวิชาการเกษตร
หน่วยงานความร่วมมือ : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานการปฏิรูปที่ดินฯ

เกษตรกรและพื้นที่ปลูกสมุนไพร ปี 2568 (89 ชนิดสมุนไพร) ข้อมูล (1) กรมส่งเสริมการเกษตร ข้อมูล (2) , (3) กรมวิชาการเกษตร	เกษตรกรและพื้นที่ปลูก (1)		เกษตรกรและพื้นที่ที่ได้รับการรับรอง GAP (2)			เกษตรกรและพื้นที่ที่ได้รับการรับรองเกษตรอินทรีย์ (3)		
	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	แปลง (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	แปลง (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)
รวม	381,909	872,569	11,783	12,280	29,058	28,077	28,976	16,745
เกษตรกรปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน ข้อมูล GAP+อินทรีย์			39,860 ราย					
รวมพื้นที่ปลูกที่ได้มาตรฐาน GAP+อินทรีย์			45,803 ไร่					

(ข้อมูลสรุปผล ณ 4 กุมภาพันธ์ 2568)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

ปี 2568 มีแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability) รวมจำนวน จำนวน 7 ชนิด ได้แก่ **กล้วยน้ำว้า มะเฒ่า กล้วยหักมุก อบเชย เสลดพังพอน มะขาม ส้มป่อย**

จำนวนแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพรสะสม	2566		2567		2568 (ชนิดพืช)	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
	6	6	12	11	18	18

2

เป้าหมายแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร เพิ่มขึ้น 30 ชนิดพืช ปี 2566-2570

ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ (เป้าหมายชนิดพืช)				
	2566	2567	2568	2569	2570
จำนวนแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพรสะสม ปี 2566 – 2570 (ชนิดพืช)	6	12	18	24	30

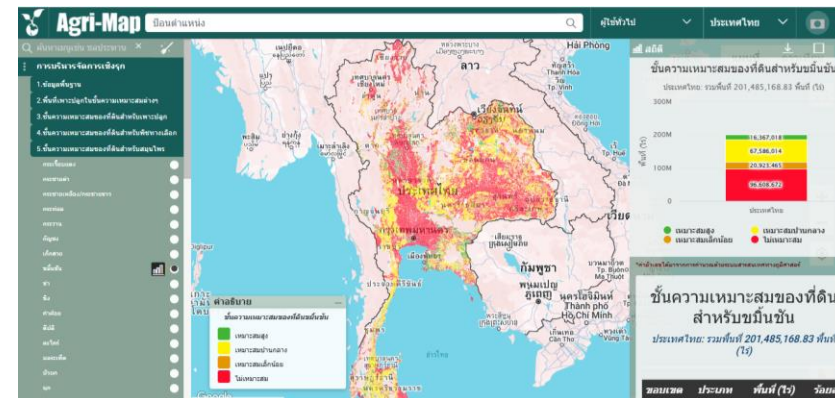
ในปี 66-68 จำนวนแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร สะสมรวม 18 ชนิดพืช (คิดเป็นร้อยละ 100)

หน่วยงานดำเนินการ : กรมพัฒนาที่ดิน
หน่วยงานความร่วมมือ : กรมวิชาการเกษตร

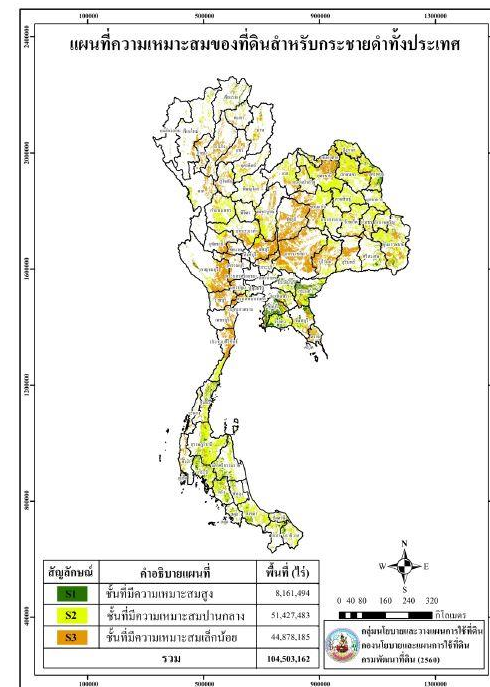
แผนฉบับที่ 2
แผนที่ความ
เหมาะสมของ
ที่ดินสำหรับพืช
สมุนไพร เพิ่มขึ้น
30 พืช ปี 2566-
2570

ปี 2566 จัดทำแผนที่						
กวาวเครือขาว	มะขามป้อม	หญ้าหวาน	เสาวรส	หม่อน	มะนาว	6
ปี 2567 จัดทำแผนที่						
เตย	กระเพรา	โหระพา	น้อยหน่า	พลู		5
ปี 2568 จัดทำแผนที่						
กล้วยน้ำว้า	มะเภา	กล้วยหักมุก	อบเชย	เสลดพังพอน	มะขาม	7
ส้มป่อย						
ปี 68 อยู่ระหว่างการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านกายภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชสมุนไพร เพื่อจัดทำระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชสมุนไพรแต่ละชนิด เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพที่ดินรายชนิดพืช						
รวม ปี 66-68 จัดทำแผนที่						18

★ปี 2560-2568 กรมพัฒนาที่ดินนำเข้าข้อมูลขึ้น
Agri-Map จำนวน 34 ชนิดพืช

เป้าหมาย		ดำเนินการ					
แผนฉบับที่ 1 มีแผนที่ความเหมาะสมของ ที่ดินสำหรับปลูกพืช สมุนไพร (Land Suitability) อย่างน้อย 30 ชนิด ปี 2560-2565	จัดทำ Land Suitability ของพืชสมุนไพร จำนวน 24 ชนิด						
	ปี 2560 (Product champion) จัดทำแผนที่					จำนวน	
	ขมิ้นชัน (103.9 ไร่)	โพล (120.4 ไร่)	บัวบก (113 ไร่)	กระชายดำ (103 ไร่)		4	
	ปี 2561 จัดทำแผนที่					10	
	ฟ้าทะลายโจร	กระชายเหลือง	กระวาน	ข่า	พริกไทย		
	ขิง	คำฝอย	ตะไคร้	บุก	ว่านชักมดลูก		
	ปี 2562 จัดทำแผนที่					10	
	กระเจี๊ยบแดง	เก็กฮวย	ดีปลี	บอระเพ็ด	มะแว้งเครือ		
	พญายอ	เพชรสังฆาต	มะระขี้นก	มะลิ	มะแว้งต้น		
	ปี 2564 นำข้อมูล 14 ชนิด ขึ้น Agri-Map						
	ขมิ้นชัน โพล บัวบก กระชายดำ ฟ้าทะลายโจร กระชายเหลือง กระวาน ขิง คำฝอย บุก กระเจี๊ยบแดง ดีปลี พญายอ มะแว้งเครือ						
	ปี 2565 นำข้อมูล 10 ชนิด ขึ้น Agri map						
ข่า ตะไคร้ พริกไทย ว่านชักมดลูก เก็กฮวย บอระเพ็ด เพชรสังฆาต มะระขี้นก มะลิ มะแว้งต้น							
จัดทำแผนที่	เจียวกู่หลาน	พริกขี้หนู	ชุมเห็ดเทศ	ย่านาง	กัญชง	กัญชา	9
	มะกรูด	กระท่อม	ว่านหางจระเข้				
รวม							33

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีความปลอดภัยและมีมาตรฐาน

ตัวชี้วัดที่ 3

กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 60 แห่ง (จากเป้าหมายแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560 - 2565 (50 กลุ่ม))

2566		2567		2568	
เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
12	76	24	48	36	99 (ณ 31 ส.ค.67)
จำนวน 223 แห่ง					

เป้าหมายแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2566-2570

ปีงบประมาณ

2566	2567	2568	2569	2570
12 (ผล 76 กลุ่ม/แห่ง)	24 (ผล 48 กลุ่ม/แห่ง)	36 (ผล 99 กลุ่ม/ แห่ง) (ณ 31 ส.ค.67)	48	60

3

ในปี 66-68 กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด **สะสม 223 แห่ง**

หน่วยงาน	ปี 66	ปี 67		ปี 68	
	ผล	พื้นที่เดิม ปี 66	พื้นที่ใหม่	พื้นที่เดิม ปี 67	พื้นที่ใหม่
กรมส่งเสริมการเกษตร	14	-	14	-	23
กรมวิชาการเกษตร	10	1	6	6	1
สปก.	40	-	27	-	51
กรมส่งเสริมสหกรณ์	3	3	1	4	-
สป.กษ.	2	-	-	-	24 (อยู่ระหว่างดำเนินการ)
รวม	76		48		99

ตัวชี้วัดที่ 3

กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 60 แห่ง
(จากเป้าหมายแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560 - 2565 (50 กลุ่ม))

แผนงาน/โครงการ		ผลลัพธ์ ปี 68 (ณ 31 ธ.ค.67)	หน่วยงานรับผิดชอบ
1. กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด	- พัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร (วิสาหกิจชุมชน 19 กลุ่ม/แห่ง แปลงใหญ่ 4 กลุ่ม/แห่ง)	ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร จำนวน 23 กลุ่ม/แห่ง (พื้นที่เดิมจากปี 66 – 67 จำนวน 28 แห่ง และพื้นที่ใหม่ปี 68 จำนวน 23 แห่ง)	กสท.
	พื้นที่เมืองสมุนไพร 9 จังหวัด		
	จังหวัดอื่น ๆ 12 จังหวัด		
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	- ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์	ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงาน จำนวน ... 51... แห่ง (พื้นที่ใหม่ ปี 68) (กลุ่มได้รับการสนับสนุนโรงอบปี 66-67 รวม 67 แห่ง)	สปท.
	พื้นที่เมืองสมุนไพร 9 จังหวัด (17 แห่ง)		
	จังหวัดอื่น ๆ 13 จังหวัด (34 แห่ง)		
3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร ปี 68 จำนวน ... 1... กลุ่ม/แห่ง (กลุ่มใหม่) และ 6 กลุ่ม(พื้นที่เดิม)	กวก.
	พื้นที่เมืองสมุนไพร 1 จังหวัด		
	จังหวัดอื่น ๆ 3 จังหวัด		
4. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	- การผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP	มีสหกรณ์ผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพและมีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพ (ปี 68 เป็นสหกรณ์เดิม)	กสส.
	พื้นที่เมืองสมุนไพร 1 จังหวัด		
	จังหวัดอื่น ๆ 3 จังหวัด		
5. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	- พัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร	การยกระดับการผลิตสมุนไพรให้มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้ได้วัตถุดิบและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสมุนไพร ขึ้นต้น ใน 45 จังหวัด โดยมีวิสาหกิจชุมชน มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพ 24 กลุ่ม	สป.กษ.
	พื้นที่เมืองสมุนไพร 6 จังหวัด		
	จังหวัดอื่น ๆ 15 จังหวัด		
รวม		ปี 68 กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรที่มีคุณภาพ จำนวน 99 กลุ่ม/สหกรณ์ (กลุ่มใหม่)	

วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการสมุนไพร รวมทั้งหมด 8,051 แห่ง

ภาคเหนือ มีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการสมุนไพร รวม 1,798 แห่ง จังหวัดเชียงใหม่ มีวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด 302 แห่ง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการสมุนไพร รวม 3,345 แห่ง จังหวัดสกลนครมีวิสาหกิจชุมชนๆ มากที่สุด 534 แห่ง

ภาคกลาง มีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการสมุนไพร รวม 422 แห่ง จังหวัดนนทบุรี มีวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด 69 แห่ง

ภาคตะวันตก มีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการสมุนไพร รวม 707 แห่ง จังหวัดกาญจนบุรี มีวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด 180 แห่ง

ภาคใต้มีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการสมุนไพร รวม 972 แห่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด 184 แห่ง

ภาคตะวันออก มีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการสมุนไพร รวม 807 แห่ง จังหวัดชลบุรี มีวิสาหกิจชุมชนๆ มากที่สุด 164 แห่ง

กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ ที่มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้น ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด รวม 99 แห่ง

กรมส่งเสริมการเกษตร

จำนวน 23 แห่ง

(สิงห์บุรี จันทบุรี ตราด
ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี
สระแก้ว ขอนแก่น
มหาสารคาม ร้อยเอ็ด
กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ สงขลา
กระบี่ เชียงใหม่ เชียงราย
ตาก นครสวรรค์ สุโขทัย
อุดรธานี)

สำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์

จำนวน 24 แห่ง

(เชียงราย น่าน พะเยา พิษณุโลก สระบุรี
ปราจีนบุรี สุราษฎร์ธานี เชียงใหม่
ลำปาง แพร่ ตาก สุโขทัย
พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี
นครราชสีมา ขอนแก่น
อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด นครพนม
กาฬสินธุ์ ศรีสะเกษ ตรัง)

กรมวิชาการเกษตร

กลุ่มใหม่ 1 แห่ง
เป็นกลุ่มเดิม 6 แห่ง
(มหาสารคาม พิจิตร
ตรัง นนทบุรี)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม

จำนวน 51 แห่ง

(เชียงราย ตาก นครสวรรค์ น่าน
เพชรบูรณ์ พะเยา ลำปาง สุโขทัย
อุตรดิตถ์ อุทัยธานี กาฬสินธุ์
ขอนแก่น นครราชสีมา บุคดาหาร
ร้อยเอ็ดสกลนคร กาญจนบุรี
ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ราชบุรี สระแก้ว
สุพรรณบุรี แพร่
สุราษฎร์ธานี บุรีรัมย์ อุดรธานี
ประจวบคีรีขันธ์ พังงา สงขลา)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

มีการผลิตสมุนไพรครบวงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในประเทศ อย่างน้อย 5 แห่ง

4

หน่วยงาน	66 (แห่ง)	67 (แห่ง) (ก.ย. 66-ก.ย. 67)		68 (แห่ง) (ต.ค. 67-ธ.ค. 67)		โครงการ/จังหวัด
		ที่เดิม	ที่ใหม่	ที่เดิม	ที่ใหม่	
สป.กษ.	2	-	-	-	-	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ในปี 68 อยู่ระหว่างดำเนินการ
กรมวิชาการเกษตร	1	-	2	2	1	ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสมุนไพรตามมาตรฐาน GAP และอินทรีย์ ในปี 67 จ.เพชรบุรี 1 แห่ง และจังหวัดศรีสะเกษ 1 แห่ง และในปี 68 จ.นนทบุรี 1 แห่ง คือ วิทยาลัยชุมชนไทย เอิร์ธ เซ็นเตอร์ วิทยาลัยชุมชนไทยเอิร์ธเซ็นเตอร์ จ.นนทบุรี ร่วมกับ สวส. อัย และ สร.จัดอบรมให้กับเกษตรกร และผู้สนใจการปลูกสมุนไพรในเขต จ.นนทบุรี อุดรธานี และในอีกหลายจังหวัด ให้มีความรู้ในการผลิตสมุนไพรให้ได้คุณภาพ การแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร การขอรับรองการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพร และการขายสินค้าในช่องทางออนไลน์
สปก.	5	5	-	-	-	ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน มีการผลิตและจำหน่ายสมุนไพรสู่ตลาดชุมชน ปี 67 ที่เดิม รวม 5 แห่ง (พิกุล หนองคาย ตาก บึงกาฬ เชียงราย) และในปี 68 อยู่ระหว่างดำเนินการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์	5	5	-	5	-	โครงการส่งเสริมสหกรณ์ (ส่งเสริมการผลิตเชื่อมโยงผู้ประกอบการ) - สหกรณ์ และกลุ่มสหกรณ์ มีการผลิตและรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าเกษตรสมุนไพรปลอดภัย 1 สหกรณ์/จังหวัด ในปี 67 รวม 5 แห่ง (1.สหกรณ์การเกษตรตำบลแม่ดอก จำกัด จ.ลำปาง 2. สหกรณ์การเกษตรปะเหลียน จำกัด จ.ตรัง 3. สหกรณ์การเกษตรห้วยคต จำกัด จ.อุทัยธานี 4. สหกรณ์การเกษตรหนองหงส์ จำกัด จ.บุรีรัมย์ บุรีรัมย์ และสหกรณ์การเกษตรบรรพตพิสัย จำกัด จ.นครสวรรค์) ในปี 68 ดำเนินการในพื้นที่เดิม
	13		2		1 (ณ 31 ธ.ค.67)	

จำนวนแหล่งผลิตสมุนไพรครบวงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในประเทศสะสมปี 2566 – 2570 (แห่ง)	ปีงบประมาณ				
	2566	2567	2568	2569	2570
	1	2	3	4	5

ในปี 66-68 จำนวนแหล่งผลิตสมุนไพรครบวงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในประเทศสะสม 16 แห่ง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

ห้องปฏิบัติการที่ให้บริการตรวจ
คุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรผ่านการ
รับรองมาตรฐาน ISO 17025 ในปี
2570 ไม่น้อยกว่า 8 แห่ง

5

กรมวิชาการเกษตร มีการพัฒนาวิธีการวิเคราะห์สารสำคัญในสมุนไพรและพัฒนาห้องปฏิบัติการ ที่สวพ.3 (ขอนแก่น) สวพ.7 (สุราษฎร์ธานี) และสวพ. 2 (พิษณุโลก) จำนวนรวม 3 แห่ง โดยหน่วยงานมีการพัฒนาวิธีวิเคราะห์หาสารสำคัญให้บริการสำหรับนักวิจัยในเบื้องต้น อยู่ระหว่างเตรียมให้บริการเมื่อมีพร้อมในการรับรองมาตรฐาน ISO 17025

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีห้องปฏิบัติการทั้งภาครัฐและเอกชนได้รับการรับรอง ISO/IEC 17025 ในการตรวจวิเคราะห์วัตถุดิบหรือสารสกัดหรือผลิตภัณฑ์สมุนไพร ในรายการทดสอบด้านคุณภาพทางเคมี หรือการปนเปื้อนจุลินทรีย์หรือโลหะหนักหรือสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ปี 67 จำนวน 1 แห่ง และ ปี 68 จำนวน 18 แห่งปี 67-68 จำนวนสะสมรวม 19 แห่ง

	2566		2567		2568	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
5. จำนวน ห้องปฏิบัติการที่ ให้บริการตรวจ คุณภาพวัตถุดิบ สมุนไพรผ่านการ รับรองมาตรฐาน ISO 17025 (แห่ง)			2	1 (ห้องปฏิบัติการ ผ่านการ รับรอง ISO 17025 กรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์)	4	18 (ณ 27 ธ.ค.67)
หน่วยงาน: กรมวิชาการเกษตร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์						

★ ในปี 66-68 จำนวนห้องปฏิบัติการที่ให้บริการตรวจคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO 17025 สะสม **19** แห่ง

กรมวิชาการเกษตร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 (สวพ.3 ขอนแก่น)

พัฒนาวิธีการวิเคราะห์สารสำคัญในสมุนไพรและพัฒนาห้องปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับรองมาตรฐาน ISO 17025

ปี 2567 จัดตั้งห้องปฏิบัติการวิเคราะห์สารสำคัญในพืชสมุนไพรเพื่อบริการในส่วนภูมิภาค รองรับงานวิจัย งานรับรองมาตรฐานการผลิตพืชสมุนไพร ของนักวิจัย เกษตรกร และผู้ประกอบการเครือข่ายกรมวิชาการเกษตร และเครือข่ายเมืองสมุนไพร

ศักยภาพในรับตัวอย่าง 50 ตัวอย่างต่อวัน ระยะเวลาในการวิเคราะห์ 14 วันทำการ (สำหรับตัวอย่างสมุนไพรอบแห้ง)

วิเคราะห์โลหะหนักในสมุนไพร ชนิดโลหะหนักที่วิเคราะห์ 4 ชนิด ได้แก่ สารหนู (As) ตะกั่ว (Pb) แคดเมียม (Cd) และปรอท (Hg) วิเคราะห์ด้วยเครื่อง ICP-OES

แผนการดำเนินงานในปี 2568 พัฒนาการวิเคราะห์สารสำคัญในมะระขี้นก ทวนสอบวิธีวิเคราะห์ Curcumin Demethoxycurcumin Bis-desmethoxycurcumin ในขมิ้นชัน เพื่อเตรียมการขอรับรองมาตรฐาน ISO/IEC:17025 ในปี 2570

ชนิดสมุนไพร	สารสำคัญ	เครื่องมือที่ใช้
ขมิ้นชัน	Curcumin Demethoxycurcumin Bis-desmethoxycurcumin	HPLC
บัวบก	Madecassic acid Asiatic acid Madecassoside Asiaticoside	HPLC LC-MS/MS
โพล	Curcumin Terpinen-4-o Sabinene	HPLC GC-FID
กระชายดำ	5,7-dimethoxyflavone 5,7,4'-trimethoxyflavone	HPLC
กระชาย	Panduratin A Pinostrobin	HPLC
ฟ้าทะลายโจร	Andrographolide; AP1 NeoAndrographolide; AP2	HPLC
เพชรสังฆาต	Quercetin Genistein Daidzein	HPLC
มะระ	Charantin, Momordicosides, Karaviloside, momorcharaside	HPLC

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 (สวพ.2 พิษณุโลก)

- พัฒนาวิธีการวิเคราะห์สารสำคัญในสมุนไพรและพัฒนาห้องปฏิบัติการในปี 67 ในใบบัวบก 4 ชนิดสารสำคัญ ได้แก่ Madecassoside, Asiaticoside Madecassic acid และ Asiatic acid
- ในปี 68 พัฒนาการหาสารสำคัญในฟ้าทะลายโจร สารสำคัญ ได้แก่ Andrographolide และ Neoandrographolide

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7 (สวพ.7 สุราษฎร์ธานี)

- พัฒนาวิธีวิเคราะห์สารสำคัญกระท่อม

1. ห้องปฏิบัติการ สถาบันวิจัยสมุนไพร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับการรับรองความสามารถในการทำสอบผลิตภัณฑ์สมุนไพร ดังรายการต่อไปนี้

ลำดับ	ชนิดผลิตภัณฑ์/ตัวอย่าง	รายการทดสอบ	วิธีทดสอบ
1.	- สมุนไพร - ผงสมุนไพร - วัตถุดิบสมุนไพร - ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	1. การทดสอบพิษเฉียบพลัน	In-house method SOP 12 02 004 based on a standard method for acute oral toxicity by OECD: Guidance document on acute oral toxicity testing (Guideline 423), 2001. by Acute oral toxicity testing.
2.	สมุนไพร	2. ตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างขึ้นส่วนพืชทางเภสัชเวท	In-house method SOP 12 02 003 in connection with: - Thai Herbal Pharmacopoeia 2021, Vol. I, II - Thai Herbal Pharmacopoeia 2021, Supplement 2022, by Pharmacognostic identification technique.
		3. ตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างผงยาทางเภสัชเวท	In-house method SOP 12 02 024 in connection with: - Thai Herbal Pharmacopoeia 2021, Vol. I, II - Thai Herbal Pharmacopoeia 2021, Supplement 2022, by Pharmacognostic identification technique.

ลำดับ	ชนิดผลิตภัณฑ์/ตัวอย่าง	รายการทดสอบ	วิธีทดสอบ
3.	- วัตถุดิบสมุนไพรขึ้นชั้น - แคปซูลสมุนไพรขึ้นชั้น	4. ปริมาณ Curcuminoids คำนวณเป็น Curcumin	In-house method SOP 12 02 006 based on Thai Herbal Pharmacopoeia 2021, Page 135 – 145, by UV-VIS spectrophotometry technique.
4.	- วัตถุดิบสมุนไพรที่ทะเลาะโจ - แคปซูลสมุนไพรที่ทะเลาะโจ	5. ปริมาณ Andrographolide	Thai Herbal Pharmacopoeia 2021, by HPLC technique.
5.	- วัตถุดิบสมุนไพรชุมเห็ดเทศ - แคปซูลสมุนไพรชุมเห็ดเทศ - ขางสมุนไพรชุมเห็ดเทศ	6. ปริมาณ Hydroxyanthracene derivatives คำนวณเป็น rhein-8-glucoside	Thai Herbal Pharmacopoeia 2021 Page 89 – 97, by UV-VIS spectrophotometry technique.
6.	- วัตถุดิบสมุนไพรมะขามแขก - แคปซูลสมุนไพรมะขามแขก	7. ปริมาณ Hydroxyanthracene derivatives คำนวณเป็น sennoside B	Thai Pharmacopoeia 1993, Vol. I, Part 2, Page 1272 – 1275, by UV-VIS spectrophotometry technique.
7.	- วัตถุดิบสมุนไพร - แคปซูลสมุนไพร - ขางสมุนไพร	8. ปริมาณความชื้น	Thai Herbal Pharmacopoeia 2021, Appendix 4.15, Page 624 – 625, Loss on drying by gravimetric method.
		9. ปริมาณน้ำมันหอมระเหยในสมุนไพร	Thai Herbal Pharmacopoeia 2021, Appendix 7.3H, Page 629 – 630, by Distillation method.

หน่วยงานภายในกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ได้รับการรับรอง ISO/IEC 17025:2017 (ที่ให้บริการตรวจคุณภาพของสมุนไพรและผลิตภัณฑ์)

ส่วนกลาง

1. สถาบันวิจัยสมุนไพร
2. สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร
3. สำนักยาและวัตถุเสพติด
4. สำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย

ส่วนภูมิภาค

1	ศวก. ที่ 1 เชียงใหม่	11	ศวก. ที่ 10 อุบลราชธานี
2	ศวก. ที่ 1/1 เชียงราย	12	ศวก. ที่ 11 สุราษฎร์ธานี
3	ศวก. ที่ 2 พิษณุโลก	13	ศวก. ที่ 11/1 ภูเก็ต
4	ศวก. ที่ 3 นครสวรรค์	14	ศวก. ที่ 12 สงขลา
5	ศวก. ที่ 4 สระบุรี	15	ศวก. ที่ 12/1 ตรัง
6	ศวก. ที่ 5 สมุทรสงคราม		
7	ศวก. ที่ 6 ชลบุรี		
8	ศวก. ที่ 7 ขอนแก่น		
9	ศวก. ที่ 8 อุดรธานี		
10	ศวก. ที่ 9 นครราชสีมา		

หมายเหตุ: การให้บริการตรวจคุณภาพของสมุนไพรและผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การตรวจหาปริมาณสารสำคัญ หรือการตรวจการปนเปื้อนจาก โลหะหนัก หรือยาฆ่าแมลง หรือเชื้อจุลินทรีย์ปนเปื้อน ซึ่งในแต่ละ หน่วยงานอาจได้รับการรับรองไม่ครบทุกรายการการทดสอบ

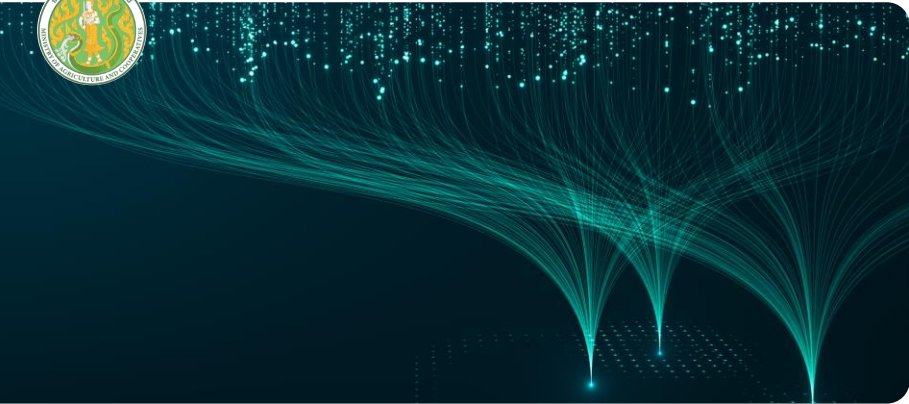
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

6

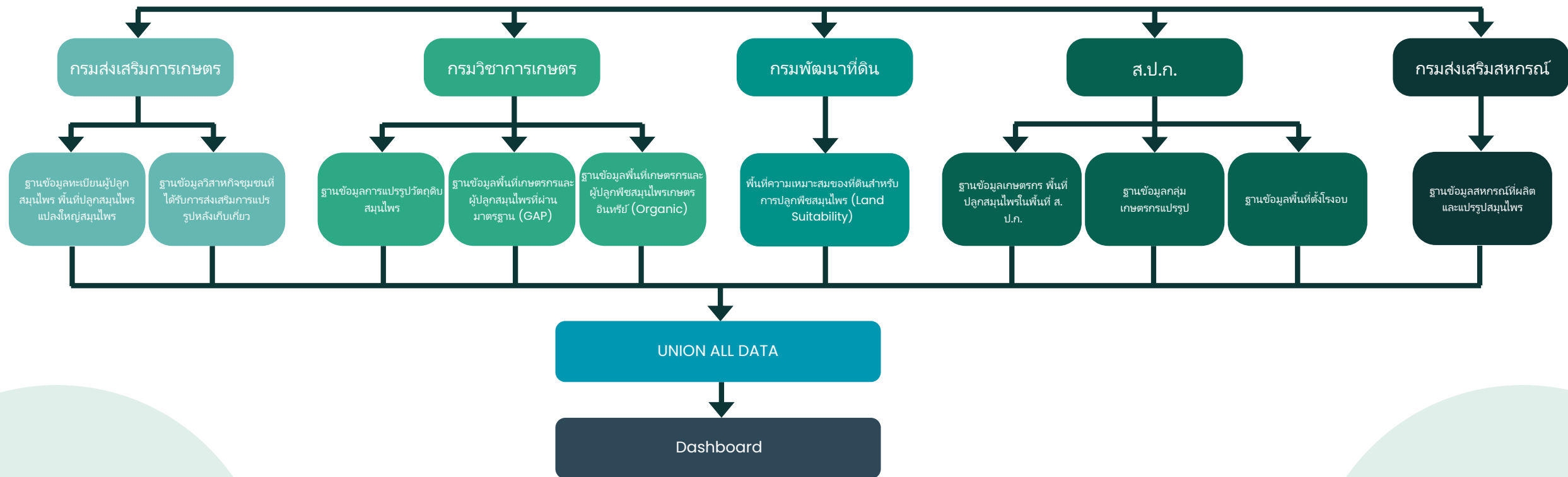
ระบบฐานข้อมูล
พืชสมุนไพร
อย่างน้อย 1 ฐาน

หน่วยงาน	ข้อมูล
กรมส่งเสริมการเกษตร	ข้อมูลพื้นที่ปลูกสมุนไพรพืชกักแปลง แปลงใหญ่สมุนไพร ฐานข้อมูลทะเบียน ผู้ปลูกสมุนไพรและกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน และฐานข้อมูลสถานการณ์ปลูกพืชรายเดือน
กรมพัฒนาที่ดิน	Land Suitability
กรมวิชาการเกษตร	ข้อมูลพืชสมุนไพรที่ได้รับการรับรอง GAP, Organic
สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรปลูกพืชสมุนไพรในพื้นที่ ส.ป.ก. โรง อบ
กรมส่งเสริมสหกรณ์	ข้อมูลชื่อสหกรณ์ จำนวนสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจรวบรวม พืชสมุนไพร จำนวนสมาชิกผู้ปลูก พื้นที่ปลูก และชนิด สมุนไพรที่ปลูก
สำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์	ข้อมูลเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรในโครงการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อยู่ระหว่าง ดำเนินการจัดทำ ฐานข้อมูลสมุนไพร โดยจะพัฒนา ฐานข้อมูลสมุนไพรให้เป็นฐานข้อมูลที่เป็น เอกภาพ โดย ศูนย์เทคโนโลยี สารสนเทศและการ สื่อสาร สำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์

Data Linking Flow Modeling

ข้อมูลสถานการณ์ผลิตพืชสมุนไพร

Product Champion

ข้อมูลโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)

ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน

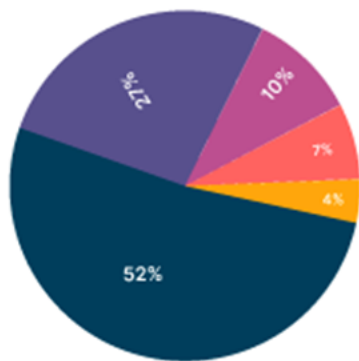
เกษตรกร (ราย)

64,889

พื้นที่ปลูก (ไร่)

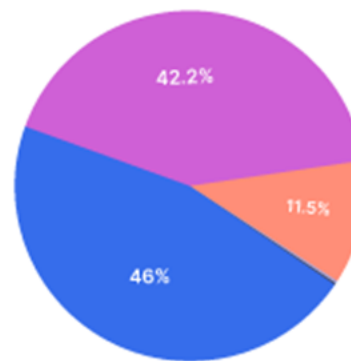
24,261.46

พื้นที่ปลูก

- กระชาย
- ขมิ้นชัน
- ฟ้าทะลายโจร
- กระชายดำ
- มะขามป้อม

ความต้องการของโรงพยาบาล ของรัฐ

- ขมิ้นชัน
- ฟ้าทะลายโจร
- มะขามป้อม
- กระชายดำ
- กระชาย

Export

Show 10 entries

ปีงบประมาณ

เลือกจังหวัด

เลือกอำเภอ

Search...

ลำดับที่	ชนิดสมุนไพร	เกษตรกรและพื้นที่ปลูก		ต้นทุนการผลิตต่อไร่	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		ราคา (บาท/กก.)					ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ไร่/ปี)	ความต้องการของโรงพยาบาลของรัฐ (กก./ปี)
		เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)		ผลผลิตสด	ผลผลิตแห้ง	ผลผลิตสด	ผลผลิตแห้ง	สารสกัด	ผง	น้ำมันหอมระเหย		
1	ฟ้าทะลายโจร	23,671	2,468.29	12,000	2,500	625	30	120-220	4,808.33			63,000	19,490.2
2	ขมิ้นชัน	11,965	6,538.51	15,000-16,000	1,700		26.88	80-150		400	4,500	37,000-39,000	21,337.95
3	กระชายดำ	2,008	891.80	15,000-20,000	1,500		80	400	4,380	500		96,000	40
4	กระชาย	25,000	12,670.19				26.5	80-150				96,000	10
5	มะขามป้อม	2,245	1,691.67				17.75	80-149					5,337.60

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรสมุนไพรชีวภาพ

ข้อมูลสถานการณ์ผลิตพืชสมุนไพร

Product Champion

ข้อมูลโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)

ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน

พื้นที่ปลูก (ไร่)

3,200

เกษตรกร (ราย)

3,900

ปริมาณการผลิต (กก.)

13,300

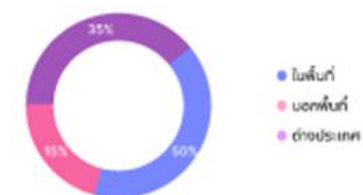
การรับรองมาตรฐานการปลูก

การรับรองคุณภาพผลผลิต

การจำหน่าย

Export

Show 10 entries

ปีงบประมาณ ▼

เลือกจังหวัด ▼

เลือกอำเภอ ▼

Search...

ลำดับที่	ชนิดพืช	เกษตรกรและพื้นที่ปลูก			การรับรองมาตรฐานการปลูก		การรับรองคุณภาพผลผลิต		ราคาขาย (ราคา/กก.)	การจำหน่าย		
		เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณการผลิต (กก.)	มี (ราย)	ไม่มี (ราย)	มี (ราย)	ไม่มี (ราย)		ในพื้นที่ (ร้อยละ)	นอกพื้นที่ (ร้อยละ)	ต่างประเทศ (ร้อยละ)
1	ขมิ้นชัน	3,500	3,000	12,000	50	10	50	10	120	70	10	20
2	บัวบก	400	200	1,300	23	8	20	11	23	30	20	50

ข้อมูลสถานการณ์ผลิตพืชสมุนไพร

Product Champion

ข้อมูลโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)

ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน

กลุ่มเกษตรกร / วิสาหกิจชุมชน / สหกรณ์
92

จำนวนสมาชิก (ราย)
2037

โรงอบ ส.ป.ก.
40

โรงอบ อื่น ๆ
3

Export

Show 10 entries

ปีงบประมาณ ▼

เลือกจังหวัด ▼

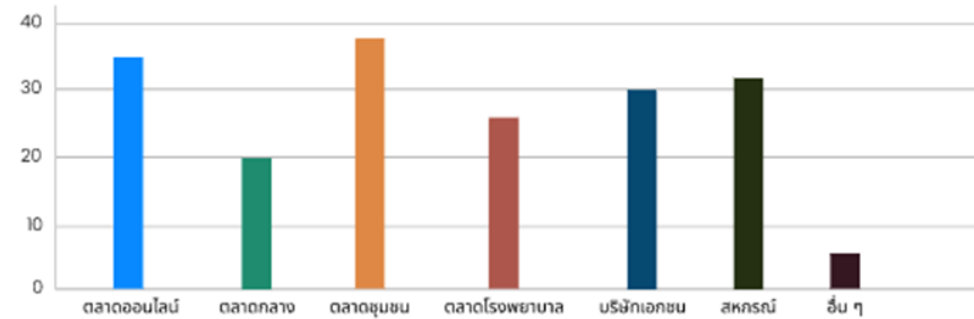
เลือกอำเภอ ▼

Search...

ลำดับที่	กลุ่มเกษตรกร/ วิสาหกิจชุมชน/สหกรณ์	สมาชิก (ราย)	พืชสมุนไพรที่แปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว		โรงอบ		การจำหน่าย							
			ชนิดพืช	ผลิตภัณฑ์	ส.ป.ก.	อื่นๆ	ตลาดออนไลน์	ตลาดกลาง	ตลาดชุมชน	โรงพยาบาล	บริษัทเอกชน	สหกรณ์	อื่นๆ	ชื่อแหล่งจำหน่าย
1	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มต้นกล้าอาชีพแปรรูปเครื่องสำอางบ้านรวบไทย	10	โพล , น้ำมันอ้อย , ขมิ้นชัน	ครีมบ่มองเหลือง	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☐	☐	
2	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ห้วยมะหาด	15	ว่านสาวหลง , ผัก , ชะเอมเทศ , กัญชง , หญ้าคา	น้ำมันเขียว , ชาสมุนไพร	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☐	☐	
3	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรรวมชาววัง	50	เพชรสังฆาตมะระขี้นก , หนุมานประสานกาย , ขมิ้นชันพรอบี	สมุนไพรอบแห้ง	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	
4	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอเมืองปทุมธานี	13	กล้วย , อบเชย	สมุนไพรอบแห้ง	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☐	☐	
5	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเพื่อผลิตภัณฑ์และสมุนไพรอินทรีย์	34	ตะไคร้ , ใบเตย	ชาตะไคร้	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	

Previous 1 2 3 Next

การจำหน่าย

ตัวชี้วัด

6. ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร อย่างน้อย 1 ฐาน (ต่อ)

โครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)
- แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร มีการจัดทำแผนระบบการเชื่อมโยงข้อมูล

โครงการป้องกันรักษาป่า พัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว
- กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในป่าชุมชน เตรียมพื้นที่ปลูกสมุนไพร 200 ไร่ ใน 4 จังหวัด
- กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์สมุนไพรจากป่าอย่างยั่งยืน ใน 7 จังหวัด

โครงการสำรวจและจัดทำข้อมูลพืชสมุนไพร
- ระบบฐานข้อมูลพืชป่าสมุนไพร 1 ฐานข้อมูล ประกอบด้วยข้อมูลพืชสมุนไพรจำนวน 780 ชนิด 350 ตำรับยา ตามลิงก์
(<https://www.dnp.go.th/botany/herb.html>)

โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากป่าชายเลนอย่างยั่งยืน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 พื้นที่เป้าหมาย 24 จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี/สงขลา/สุราษฎร์ธานี ชลบุรี/ระยอง/ตราด/ฉะเชิงเทรา/สมุทรปราการ/กรุงเทพฯ/สมุทรสาคร/สมุทรสงคราม/เพชรบุรี/ประจวบคีรีขันธ์/ชุมพร/นครศรีธรรมราช/พัทลุง/ปัตตานี/นราธิวาส/ระนอง/พังงา/ภูเก็ต/กระบี่/ตรัง/สตูล

ผลลัพธ์

หน่วยงานรับผิดชอบ

สป.กษ
กสท./กวก./พด./ส.
ป.ก./กสส./ปศ./สศท./
มกอช/สร

สนับสนุนข้อมูล

กรมป่าไม้

สนับสนุนข้อมูล

กรมอุทยานแห่งชาติฯ

สนับสนุนข้อมูล

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

[Website การขับเคลื่อนงานสมุนไพรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ \(moac.go.th\)](https://www.moac.go.th)

<https://www.moac.go.th/herbs-home>

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

ตัวชี้วัดที่ 7

เกษตรกรหรือสถาบัน
เกษตรกรร้อยละ 5
จากการส่งเสริมการ
ผลิตสามารถเข้าสู่
ระบบตลาดออนไลน์
หรือตลาดรับวัตถุดิบ
สมุนไพรหรือตลาด
สมุนไพรชุมชน

7

ผลการดำเนินงานในปี 2568	หน่วยงาน รับผิดชอบ
1) สหกรณ์ร้อยละ อยู่ระหว่างดำเนินการโครงการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อสามารถรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกเกษตรกรและผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรเชื่อมโยงตลาดพืชสมุนไพรได้	กสส.
2) กลุ่มเกษตรกร ร้อยละ อยู่ระหว่างดำเนินการสร้างโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์	สปก.
3) เกษตรกร ร้อยละ อยู่ระหว่างดำเนินการในโครงการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรกรมูลค่าสูง	มกอบ.
4) เกษตรกร ร้อยละ อยู่ระหว่างดำเนินการในโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อยกระดับสู่สินค้าสมุนไพรมูลค่าสูง	กวก.
5) เกษตรกร ร้อยละ อยู่ระหว่างดำเนินการในโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)	สป.กษ.

	ปีงบประมาณ				
	2566	2567	2568	2569	2570
ร้อยละของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรจากการส่งเสริมการผลิตสามารถเข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์หรือตลาดรับวัตถุดิบสมุนไพร หรือตลาดสมุนไพรชุมชน (จากจำนวนเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวข้องในแต่ละปี)	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5

★ ปี 68 มีการส่งเสริมการผลิตสามารถเข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์หรือตลาดรับวัตถุดิบสมุนไพรหรือตลาดสมุนไพรชุมชน ร้อยละ (อยู่ระหว่างดำเนินการ)

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

3.2 แผนพัฒนาวัตถุดิบสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด

3.2 (1) แผนพัฒนาวัตถุดิบสมุนไพรและเชื่อมโยงตลาด

แผนการส่งเสริม การเพิ่มผลิตภาพสมุนไพรที่มีคุณภาพสู่การผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง (High value added) สนับสนุนให้เกิดเศรษฐกิจ BCG เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร กระจายรายได้สู่เกษตรกร เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

1. **ต้นน้ำ** พัฒนาเกษตรกร วิศวกรชุมชน สถาบันเกษตรกรให้ผลิตสมุนไพรปลอดภัยเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ ผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการผลิต มีการปลูกแบบแปลงใหญ่มีการแปรรูปเบื้องต้นเพิ่มมูลค่า
2. **กลางน้ำ** การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่า มีนวัตกรรมต่อยอด มีการลงทุนวิจัย
3. **ปลายน้ำ** ส่งเสริมตลาดชุมชน ออนไลน์ ตลาดกลางสมุนไพร

Product Champion

1. พืชละลายใจ

2. ขมิ้นชัน

3. กระชายดำ

4. กระชาย

5. มะขามป้อม

6. ไพล

7. กวาวเครือขาว

8. ขิง

9. กระเทียม

10. ว่านหางจระเข้

11. บัวบก

12. มะระขี้นก

13. กล้วยขง

14. กล้วยซา

15. เพชรสังฆาต

แผนพัฒนาวัตถุดิบสมุนไพรและเชื่อมโยงตลาด

ต้นน้ำ

1. ส่งเสริมการจัดการด้านการผลิตวัตถุดิบคุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน

1.1: ส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร

1.2: วิจัยและพัฒนาพืชสมุนไพร และอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรประจำถิ่น หรือพืชสมุนไพรหายาก

1.3: ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำ และไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไปสู่การปลูกพืชสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง

1.4: มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลการผลิตสมุนไพรให้มีความเชื่อมโยง

กสท. กวท. มกอช. ส.ป.ก. สปท. สวท. ปศ. สศท. พด. กสส. สวท. มม.

2. สนับสนุนการพัฒนาในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่าย

2.1: สนับสนุนการพัฒนาในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่ายด้านการผลิตสมุนไพร

2.2: สนับสนุนเครือข่ายการตลาดในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน

2.3: ส่งเสริมเครือข่ายการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้น ในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน

2.4: ส่งเสริมเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตรอัจฉริยะ

กลางน้ำ

3. ยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและส่งเสริมการแปรรูปภายหลังการเก็บเกี่ยวอย่างมีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยี

3.1: ยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการให้ได้ GLP (Good Laboratory Practice)

3.2: ส่งเสริมการนำมาตรฐานสินค้าเกษตรตามกลุ่มที่ใช้ของพืช

มกอช.

กวก.

สวท.

สธ.

ปลายน้ำ

4. ส่งเสริมระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) รวมทั้งเครือข่ายผู้รับซื้อ วัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป

4.1: ส่งเสริมการตลาดด้วยระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัตถุดิบสมุนไพร

4.2: ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายผู้รับซื้อวัตถุดิบ และสมุนไพรแปรรูป ที่เชื่อมโยงกับกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรรายย่อย

4.3: ขยายตลาดและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรสมุนไพรไปสู่อุตสาหกรรมอาหารมูลค่าสูง

อตก

กสส

กสท

ส.ป.ก.

สปท.

มกอช

ตลาดไท

สธ.

พณ

สภาอุตสาหกรรม

พัฒนาเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สถาบันเกษตรกรให้ผลิตสมุนไพรปลอดภัยเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ ผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการผลิต มีการปลูกแบบแปลงใหญ่ มีการแปรรูปเบื้องต้นเพิ่มมูลค่า

การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่า มีนวัตกรรมต่อยอด มีการลงทุนวิจัย

ส่งเสริมตลาดชุมชน ออนไลน์ ตลาดกลางสมุนไพร

แนวทางการส่งเสริม	ผู้รับผิดชอบ
1. การให้คำแนะนำชนิดของสมุนไพรที่ส่งเสริมให้ปลูกเป็นวัตถุดิบเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด	(กวก.) (กสก.) (กสส.) (สปก.) (มม.)
2. การสนับสนุนการวิจัยวิธีการขยายพันธุ์ การเพาะปลูก และการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมเพื่อให้วัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มีคุณภาพดี และมีสารสำคัญในปริมาณสูง	(กวก.) (สวก.) (มม.)
3. การสนับสนุนสายพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ และศักยภาพทางพาณิชย์ เพื่อให้ได้ผลผลิตตามความต้องการของตลาด	(กสก.) (กวก.) (สปก.) (มม.)
4. การส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกอย่างง่ายในระดับชุมชน	(กสก.) (กวก.) (กสส.) (สปก.) (มม.)
5. การสนับสนุนเกษตรกร และผู้ประกอบการ ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการผลิตแบบดั้งเดิมมาเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่	(กสก.) (กวก.) (กสส.) (สปก.) (สวก.) (มม.)
6. การจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรเพื่อการบริการ จัดการ และจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพรที่มีศักยภาพสูงในเชิงพาณิชย์	(พด.) (กสก.) (กวก.) (กสส.) (สปก.) (มม.) (สป.กษ.)
7. การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพร และการปลูกทดแทนพืชสมุนไพรโดยส่งเสริมเครือข่ายชุมชน	(กสก.) (กวก.) (สปก.) (มม.)
8. การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น ข้อมูลความเหมาะสมของดิน น้ำ ต่อการปลูกสมุนไพร การใช้ปุ๋ย สารกำจัดศัตรูพืช เครื่องจักรกลการเกษตร การใช้ IoT ในระบบน้ำ โดรนพ่นสารชีวภัณฑ์ เป็นต้น	(กวก.) (กสก.) (กสส.) (พด.) (มกอช.) (มม.) (สปก.) (สวก.) (สป.กษ.)
9. จุดเรียนรู้การผลิตสมุนไพรที่มีคุณภาพเพื่อให้เกษตรกรมาศึกษาดูงานแปลงการผลิตพืชสมุนไพร และการแปรรูปเบื้องต้นการผลิตสมุนไพร	(กสก.) (กวก.) (กสส.) (สปก.) (สป.กษ.) (มม.) (สวก.)
10. การขอรับรองการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและการตรวจสอบ ได้มาตรฐาน Pre-Audit เป็นที่ปรึกษาให้แก่เกษตรกรที่พัฒนาสินค้าเกษตรเข้าสู่มาตรฐาน GAP ด้านพืช	(กสก.) (มกอช.)

ข้อเสนอที่ประชุม

- 1. ข้อเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบแผนพัฒนาวัตถุดิบสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด
- 2. มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนตามแผนพัฒนาวัตถุดิบสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด
- 3. มอบฝ่ายเลขานุการติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานขับเคลื่อนตามแผนพัฒนาวัตถุดิบสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด เพื่อสรุปรายงานผลความก้าวหน้าผลการดำเนินงานเสนอต่อที่ประชุมต่อไป
- ข้อเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบตามข้อ 1 มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อ 2 และมอบหมายฝ่ายเลขานุการดำเนินการตามข้อ 3

(ร่าง) กำหนดการ
งานนิทรรศการเปิด Kick off ตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพรไทยคุณภาพ
ในวันที่ ๒๕๖๘

ณ

วันที่ ๒๕๖๘

- ๐๙.๐๐ - ๑๐.๐๐ น. ลงทะเบียน
- ๑๐.๐๐ - ๑๐.๐๕ น. พิธีกรกล่าวต้อนรับและแจ้งรายละเอียดงาน
ชมวิดิทัศน์การเปิดตัวตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพรไทยคุณภาพ (ตลาดไท)
- ๑๐.๐๕ - ๑๐.๔๐ น. พิธีเปิดงาน
- กล่าวต้อนรับ
โดย ผู้บริหารตลาดไท
 - กล่าวรายงานความเป็นมาของงาน
โดย อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 - กล่าวเปิดแถลงนโยบาย “การพัฒนาสมุนไพรไทยเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางสุขภาพ
และเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน”
โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
 - แถลงนโยบาย “การยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (สมุนไพร) เพื่อสร้างช่องทาง
การตลาดที่เป็นศูนย์กลางสำหรับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร (On Site Market)”
โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - พิธีเปิดงานการเปิดตัวตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพรไทยคุณภาพ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้บริหารระดับสูงทั้ง ๒ กระทรวง
ผู้บริหารตลาดไท
 - ถ่ายภาพร่วมกัน/สัมภาษณ์สื่อมวลชน
 - เสริ่งสิ้นพิธีเปิด
- ๑๐.๔๐ - ๑๒.๐๐ น. - ประธานและคณะผู้บริหารเยี่ยมชมตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพรไทย โดยรถ Shuttle Bus
- ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. คณะผู้บริหารรับประทานอาหารร่วมกัน
- ๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น. สาธิตสมุนไพรถิ่นกินเป็นไม่วัย
โดย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- ๑๔.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. สาธิตการแปรรูปสมุนไพร
โดย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๑๕.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. จัดแสดงสมุนไพรของดีในเขตปฏิรูปที่ดิน
โดย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

** กิจกรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม **

3.2 (2) (ร่าง) กำหนดการ งาน Kick off ตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพรไทยคุณภาพ

จากการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพร ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2568 ณ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มติที่ประชุมได้เห็นชอบ (ร่าง) กำหนดการ งาน Kick off ตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพรไทย คุณภาพ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการจัดตั้งตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพรในประเทศและเป็นตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพรไทยคุณภาพ และมอบหมายให้คณะทำงานฯ ร่วมจัดนิทรรศการฯ ดังนี้

1) เห็นชอบ (ร่าง) กำหนดการงาน Kick off ตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพรไทยคุณภาพ ระหว่างวันที่ 17 – 21 พฤษภาคม 2568 โดยกำหนดพิธีเปิดงานในวันที่ 17 พฤษภาคม 2568 เวลา 10.05 น. ณ ตลาดไท จังหวัดปทุมธานี

2) มอบหมายให้คณะทำงานฯ ร่วมจัดนิทรรศการฯ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบ ดังนี้

- จัดนิทรรศการสาธิตและการแปรรูปสมุนไพร (กสท.)
- จัดนิทรรศการแสดงสมุนไพรของดีในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.)
- จัดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องสมุนไพร (สพ.กษ./กวท./มกช.)

ข้อเสนอที่ประชุม

1. ข้อเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบ (ร่าง) กำหนดการทำงาน Kick off ตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพรไทยคุณภาพ ระหว่างวันที่ 17 – 21 พฤษภาคม 2568 โดยกำหนดพิธีเปิดงานในวันที่ 17 พฤษภาคม 2568 เวลา 10.05 น. ณ ตลาดไท จังหวัดปทุมธานี

2. มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมจัดนิทรรศการงาน Kick off ตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพรไทยคุณภาพ ระหว่างวันที่ 17 – 21 พฤษภาคม 2568 ณ ตลาดไท จังหวัดปทุมธานี ดังนี้

- จัดนิทรรศการสาริตและการแปรรูปสมุนไพร (กสท.)
- จัดนิทรรศการแสดงสมุนไพรของดีในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ท.)
- จัดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องสมุนไพร (สป.กษ./กวก./มกช.)

3. ขอให้กรมการแพทย์แผนไทยให้ข้อมูลเพิ่มเติม

ข้อเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบตามข้อ 1 และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อ 2

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

4.1 คำสั่งคณะกรรมการวัตถุอันตราย ที่ 1/2567 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ จำนวน 2 คณะ ได้แก่

- 1) คำสั่งคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพร
- 2) คำสั่งคณะทำงานจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร

1. คำสั่งคณะกรรมการขับเคลื่อนพัฒนาผลผลิตสมุนไพร

คำสั่งคณะกรรมการวัดดูตบสมุนไพร

ที่ ๑ / ๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลผลิตสมุนไพรที่มีศักยภาพ

ตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการวัดดูตบสมุนไพร ไว้แล้ว นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการวัดดูตบสมุนไพรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการดำเนินงานตามเป้าหมายนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ อาศัยอำนาจตามข้อ ๘ ในข้อ ๔ แต่งตั้งคณะกรรมการวัดดูตบสมุนไพร ของคำสั่งคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ประกอบมติคณะกรรมการวัดดูตบสมุนไพร ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗ จึงแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลผลิตสมุนไพรที่มีศักยภาพ จำนวน ๒ คณะ โดยมีองค์ประกอบหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. คณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลผลิตสมุนไพร

องค์ประกอบ

๑) รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล	ที่ปรึกษา
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
๒) ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร และเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานคณะทำงาน
๓) ผู้แทนกรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๔) ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	คณะทำงาน
๕) ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร	คณะทำงาน
๖) ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๗) ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๘) ผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนกรมหม่อนไหม	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	คณะทำงาน
๑๓) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	คณะทำงาน
๑๔) ผู้แทนสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	คณะทำงาน
๑๕) ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	คณะทำงาน
๑๖) ผู้แทนกรมป่าไม้	คณะทำงาน
๑๗) ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	คณะทำงาน
๑๘) ผู้แทนองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	คณะทำงาน

๑๙) ผู้แทน...

- ๒ -

๑๙) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)	คณะทำงาน
๒๐) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	คณะทำงาน
๒๑) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๒๒) ผู้แทนตลาดไท	คณะทำงาน
๒๓) ผู้แทนกองทุนสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ	คณะทำงาน
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	
๒๔) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๕) หัวหน้ากลุ่มพัฒนานวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน	คณะทำงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	และเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

- ๑) ศึกษารวบรวมข้อมูลการปลูก พื้นที่ปลูก และผู้ปลูกพืชสมุนไพร เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการปลูกวัดดูตบสมุนไพรให้ได้คุณภาพมาตรฐานปลอดภัย
- ๒) จัดทำแผนงานและแผนที่นำทาง (Road map) การพัฒนาและการบริหารจัดการวัดดูตบเชื่อมโยงการตลาดพืชสมุนไพร ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพร
- ๓) ประสานและบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง
- ๔) เชิญหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ความเห็น และข้อเสนอแนะ รวมทั้งจัดส่งเอกสารและข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่คณะทำงานเห็นสมควร
- ๕) ติดตามผลการดำเนินงาน และรายงานผลต่อคณะกรรมการวัดดูตบสมุนไพร
- ๖) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ
- ๗) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2. คำสั่งคณะทำงานจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร

๒. คณะทำงานจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร

องค์ประกอบ

- ๑) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๒) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์
- ๓) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมพัฒนาที่ดิน
- ๔) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมวิชาการเกษตร
- ๕) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมการเกษตร
- ๖) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมสหกรณ์
- ๗) ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศหม่อนไหม กรมหม่อนไหม

ประธานคณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

๘) ผู้อำนวยการ...

- ๓ -

๘) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คณะทำงาน

๙) ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คณะทำงาน

๑๐) ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

คณะทำงาน

๑๑) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

คณะทำงาน

๑๒) ผู้แทนสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

คณะทำงาน

๑๓) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

คณะทำงาน

๑๔) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้

คณะทำงาน

๑๕) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

คณะทำงาน

๑๖) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

คณะทำงาน

๑๗) ผู้แทนกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

คณะทำงาน

๑๘) หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศและภูมิสารสนเทศ

คณะทำงาน

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

และเลขานุการร่วม

๑๙) หัวหน้ากลุ่มพัฒนานวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

และเลขานุการร่วม

หน้าที่และอำนาจ

๑) วางแผน วิเคราะห์ ออกแบบ การจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพร

๒) จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร ทดสอบการใช้งาน และบำรุงรักษาระบบให้เกิดประสิทธิภาพการใช้งาน

๓) ประสานและบูรณาการข้อมูลหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนข้อมูลพืชสมุนไพร

๔) ติดตาม รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๕) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการวัตถุเสพติดสมุนไพร

๖) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายประยูร อินสกุล)
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานอนุกรรมการวัตถุเสพติดสมุนไพร

ข้อเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบ

รับทราบ คำสั่งคณะกรรมการวัดที่ดินสมุนไพรมุข ที่ 1/2567 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567
แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ จำนวน 2 คณะ

ระเบียบวาระที่ 4 (ต่อ) เรื่องเพื่อทราบ

4.2 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการวิชาการ
โครงการจัดงาน มหกรรมสมุนไพรแห่งชาติการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์
แผนไทยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ 22

คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการวิชาการฯ

คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ
และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒
ที่ ๑ /๒๕๖๔
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการวิชาการ โครงการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ
และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒

ตามที่กระทรวงสาธารณสุข กำหนดจัดโครงการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ
และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒
และมอบหมายให้กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นหน่วยงานในการประสานงาน
และร่วมดำเนินการกับองค์กรภาคีเครือข่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีในการพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นระบบ
ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในระดับชาติและพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนา
ศักยภาพของกลุ่มบุคคลและประเทศสู่ความมั่นคงทางสุขภาพและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เพื่อให้การจัดงาน
มหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์
ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒ ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ นั้น

อาศัยอำนาจตามความใน ๒.๔ แห่งคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๒๐๙๙ /๒๕๖๓ ลงวันที่
๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ
และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒
คณะกรรมการอำนวยการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ฯ จึงมีคำสั่งไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โครงการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ
และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ
ครั้งที่ ๒๒ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑.๑ องค์ประกอบ

(๑) รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข (หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านการแพทย์)	ที่ปรึกษา
(๒) ประธานมูลนิธิส่งเสริมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	ที่ปรึกษา
(๓) ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร	ที่ปรึกษา
(๔) ที่ปรึกษาสถาบันวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจการพาณิชย์	ที่ปรึกษา
(๕) อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	ประธานอนุกรรมการ
(๖) รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	รองประธานอนุกรรมการ
ที่อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมอบหมาย	
(๗) ผู้แทนกรมการท่องเที่ยว	อนุกรรมการ
(๘) ผู้แทนกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	อนุกรรมการ
(๙) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)	อนุกรรมการ
(๑๐) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์
วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.)	อนุกรรมการ

(๑๑) ผู้แทน...

-๒-

(๑๑) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	อนุกรรมการ
(๑๒) ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
(๑๓) ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
(๑๔) ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
(๑๕) ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
(๑๖) ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	อนุกรรมการ
(๑๗) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบาย
เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.)	อนุกรรมการ
(๑๘) ผู้แทนกรมสารนิเทศ กระทรวงต่างประเทศ	อนุกรรมการ
(๑๙) ผู้แทนสภาการแพทย์แผนไทย	อนุกรรมการ
(๒๐) ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
(๒๑) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
(๒๒) ผู้แทนสมาพันธ์เอสเอ็มอีไทย	อนุกรรมการ
(๒๓) ผู้แทนวิทยาลัยเภสัชกรรมสมุนไพรแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
(๒๔) ผู้แทนสำนักงานวิจัยแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(๒๕) ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ ภาครัฐกลาง
สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	อนุกรรมการ
(๒๖) เลขานุการมูลนิธิสุขภาพไทย	อนุกรรมการ
(๒๗) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร	อนุกรรมการ
(๒๘) ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม	อนุกรรมการ
(๒๙) นายปราโมทย์ เสถียรรัตน์
ที่ปรึกษากฎหมายการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๓๐) นางธิษายากรณ์ ใจดี
ที่ปรึกษากฎหมายการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๓๑) นางสาวภา จงกิตติพงศ์
นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ ด้านคุ้มครองผู้บริโภคด้านระบบบริการสุขภาพ
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	อนุกรรมการ
(๓๒) ผู้อำนวยการกองผลิตภัณฑ์สมุนไพร
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการ
(๓๓) ผู้แทนกองสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	อนุกรรมการ
(๓๔) ผู้แทนสถาบันวิจัยสมุนไพร
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	อนุกรรมการ
(๓๕) ผู้แทนกรมอนามัย	อนุกรรมการ

(๓๖) เลขานุการกรม...

คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการวิชาการฯ (ต่อ)

-๓-

(๓๖) เลขานุการกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๓๗) ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๓๘) ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๓๙) ผู้อำนวยการกองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญา กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๔๐) ผู้อำนวยการกองพัฒนายาแผนไทยและสมุนไพร กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๔๑) ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๔๒) ผู้อำนวยการศูนย์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๔๓) ผู้อำนวยการกองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๔๔) ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ และเลขานุการ
(๔๕) หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการและคลังความรู้ กองวิชาการและแผนงาน	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
(๔๖) หัวหน้ากลุ่มงานสื่อสารองค์กร กองวิชาการและแผนงาน	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
(๔๗) หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนงาน กองวิชาการและแผนงาน	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
(๔๘) นางสาวชลทิศา ทองรัตน์ แพทย์แผนไทยชำนาญการ กองวิชาการและแผนงาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
(๔๙) นายศราวุฒิ จินดี แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ กองวิชาการและแผนงาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
(๕๐) นางสาวจุฑามาศ ฮิมชัน นักจัดการงานทั่วไป กองวิชาการและแผนงาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	

๑.๒ หน้าที่...

-๔-

๑.๒ หน้าที่และอำนาจ

(๑) กำหนดหัวข้อหลัก แนวทาง และรูปแบบการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒
(๒) อำนาจการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒ ร่วมกับองค์กรภาคีเครือข่าย
ให้บรรลุวัตถุประสงค์

(๓) รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการอำนวยการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติและการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒ ทราบ

(๔) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒

(๕) ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการอำนวยการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติและการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒ มอบหมาย

ข้อ ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ โครงการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๒.๑ องค์ประกอบ

(๑) นายวิชัย โชควิวัฒน์	ที่ปรึกษา
(๒) นางวิลาวัลย์ จิระประเสริฐ	ที่ปรึกษา
(๓) นายอวิชชัย กมลธรรม	ที่ปรึกษา
(๔) นายมรุต จิระเศรษฐศิริ	ที่ปรึกษา
(๕) นายสุริยะ วงศ์คงคาเทพ	ที่ปรึกษา
(๖) อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	ที่ปรึกษา
(๗) นายธงชัย เลิศวิไลรัตนพงศ์	ประธานอนุกรรมการ
(๘) รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	รองประธานอนุกรรมการ
ที่อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมอบหมาย	
(๙) รองอธิบดีกรมการแพทย์ ที่อธิบดีกรมการแพทย์มอบหมาย	อนุกรรมการ
(๑๐) รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	อนุกรรมการ
ที่อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มอบหมาย	
(๑๑) ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(๑๒) ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	อนุกรรมการ
(๑๓) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข	อนุกรรมการ
(๑๔) นายกสภาเภสัชกรรม	อนุกรรมการ
(๑๕) นายกสภาการพยาบาล	อนุกรรมการ
(๑๖) นายกเทศมนตรีนครการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน	อนุกรรมการ
(๑๗) รองอธิบดีสถาบันพระบรมราชชนก	อนุกรรมการ
ที่อธิการบดีสถาบันพระบรมราชชนกมอบหมาย	

(๑๘) หัวหน้า...

คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการวิชาการฯ (ต่อ)

(๑๘) หัวหน้าสถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
(๑๙) นายยงค์ศักดิ์ ตันติปัญญา นักวิชาการอิสระด้านสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาการแพทย์	อนุกรรมการ
(๒๐) นางสาวผกากรอง ชวัญข้าว เกษตรกรชำนาญการ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
(๒๑) คุณศิริวิทย์ แพทย์ศาสตร์นานาชาติจุฬารัตน์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
(๒๒) คุณพิศานักวิชาการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	อนุกรรมการ
(๒๓) นางปาริณกุล ตั้งสุฤทัย วิทยาลัยแพทยศาสตร์นานาชาติจุฬารัตน์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
(๒๔) ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๒๕) ผู้อำนวยการกองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญา การแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๒๖) ผู้อำนวยการกองพัฒนายาแผนไทยและสมุนไพร กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๒๗) ผู้อำนวยการสมุนไพรมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
(๒๘) ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	และเลขานุการ
(๒๙) ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	และเลขานุการร่วม
(๓๐) หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการและคลังความรู้ กองวิชาการและแผนงาน กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	และผู้อำนวยการ
(๓๑) หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการแพทย์ดั้งเดิมระหว่างประเทศ กองวิชาการและแผนงาน กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	และผู้อำนวยการ

(๓๒) นางสาว...

(๓๒) นางสาวเพชรรัตน์ พึ่งสำเนา แพทย์แผนไทยชำนาญการ กองวิชาการและแผนงาน กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	ผู้ช่วยเลขานุการ
(๓๓) นางสาววันวิมล โพธิ์ขันธ์ แพทย์แผนไทยชำนาญการ กองวิชาการและแผนงาน กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	ผู้ช่วยเลขานุการ
(๓๔) นางสาวอารียา หวังดี แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ กองวิชาการและแผนงาน กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	ผู้ช่วยเลขานุการ
(๓๕) นางสาวนิสาชล พลอยทรัพย์ พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ สถาบันการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	ผู้ช่วยเลขานุการ
(๓๖) นางสาวนิชดา ประสงค์ นายแพทย์ปฏิบัติการ สถาบันการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๒ หน้าที่และอำนาจ	
(๑) กำหนดประเด็นเนื้อหาทางวิชาการในการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒	
(๒) กำหนดรูปแบบและแนวทางการขับเคลื่อนเนื้อหาทางวิชาการผ่านการประชุม วิชาการประจำปี การประกวดผลงานวิชาการ ตลาดความรู้ และการจัดนิทรรศการ ที่มีความเชื่อมโยง และสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน	
(๓) กำหนดกรอบ เนื้อหา และแนวทางการประเมินผล พร้อมจัดทำสรุปประเมินผล การจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒	
(๔) ติดตามกำกับกับการขับเคลื่อนเนื้อหาทางวิชาการ	
(๕) จัดทำสรุปผลการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ และการประชุมวิชาการ ประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒	

(๖) แต่งตั้ง...

(๖) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินการขับเคลื่อนทางวิชาการฯ
(๗) ดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการอำนวยการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติและการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติครั้งที่๒๒ มอบหมาย
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายโอภาส การย์กวินพงศ์)

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ประธานกรรมการอำนวยการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ
และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน
และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒

การจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ 22

โดยกระทรวงสาธารณสุข กำหนดจัดโครงการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ 22 ในระหว่างวันที่ 2-6 กรกฎาคม 2568 ซึ่งจากการร่วมจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 21 ที่ผ่านมามีหน่วยงานที่ร่วมจัดนิทรรศการประกอบด้วย สป.กษ./ กวก./ ส.ป.ก./ กสก./ มกอช./ พด.

เพื่อให้การการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 22 ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงเสนอที่ประชุมพิจารณา ดังนี้ ขอความเห็นชอบ มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สป.กษ./ กวก./ ส.ป.ก./ กสก./ มกอช./ พด.) ร่วมจัดนิทรรศการ

ข้อเสนอ

1. รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการวิชาการ โครงการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ 22

2. มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สป.กษ./ กวก./ ส.ป.ก./ กสก./ มกอช./ พด.) ร่วมจัดนิทรรศการงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติฯ ครั้งที่ 22

ขอเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบตามข้อ 1 และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามข้อ 2

ระเบียบวาระที่ 4 (ต่อ) เรื่องเพื่อทราบ

4.3 สรุปการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2567

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2567 วันที่ 16 ธันวาคม 2567

1. รับทราบคำสั่งคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ที่ 1/2567 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนภารกิจของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ทั้ง 6 คณะ ประกอบด้วยคณะอนุกรรมการฯ ดังนี้ 1) คณะอนุกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ 2) คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ 3) คณะอนุกรรมการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร 4) คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร 5) คณะอนุกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร และ 6) คณะอนุกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์และการตลาดสมุนไพร

2. รับทราบความก้าวหน้าการประเมินสถานการณ์วิจัยเรื่องสมุนไพร Herbal Champions และสารสกัด

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2567 มีการจัดสรรงบประมาณวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร รวมทั้งสิ้น 4,996.9 ล้านบาท โครงการที่ได้รับการสนับสนุน 2,589 โครงการ โดยได้วิเคราะห์การสนับสนุนทุนวิจัย พืชสมุนไพร 7 ชนิด (ขมิ้นชัน กระชายดำ ไพล กล้วยงา/กล้วยขง กระท่อม ฟักทะลายโจร บัวบก) ในภาพรวมพบว่า กล้วยงา/กล้วยขง กระท่อม มีจำนวนโครงการและจำนวนงบประมาณสูงสุด จำนวน 123 โครงการ งบประมาณรวม 224.35 ล้านบาท และเป็นพืชที่ทำวิจัยในช่วง Upstream สูง และ Downstream สูงได้แก่ ฟักทะลายโจร บัวบก มีการศึกษาเชิงลึกของพืชสมุนไพรแต่ละชนิด ได้ยกตัว “ขมิ้นชัน” จากข้อมูลงานวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยปี 2563–2566 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาฤทธิ์/สรรพคุณผลิตภัณฑ์ของขมิ้นชันพบว่า การต้านอนุมูลอิสระเป็นสัดส่วนสูงที่สุด

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2567 วันที่ 16 ธันวาคม 2567 (ต่อ)

3. รับทราบความก้าวหน้าการกำหนดพิกัดศุลกากร (HS code) ระดับ 11 หลัก สำหรับสมุนไพร

เพื่อประโยชน์ในการนำเข้าส่งออกเป็นหลัก โดยการกำหนดพิกัดศุลกากรต้องแยกลักษณะของสมุนไพรให้ชัดเจน และอาจพิจารณาต่อเนื่องไปถึงการทำบาร์โค้ดมาตรฐานสากล GS1 ทางกรมการแพทย์แผนไทยฯ จึงได้จัดทำข้อมูลสมุนไพรตามรายละเอียดของกรมศุลกากร จำนวน 6 รายการ ได้แก่ ขิง กระชายดำ กระชาย ขมิ้นชัน ว่านหางจระเข้ และโพล เพื่อประกอบการกำหนดรหัสสถิติ (Statistics Code) ขณะนี้อยู่ระหว่างกรมศุลกากรพิจารณากำหนดรหัสสถิติของสมุนไพรทั้ง 6 รายการ

4. รับทราบแนวทางการขับเคลื่อนการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สมุนไพร ปังบประมาณ พ.ศ. 2568

ได้แก่ 1) สนับสนุนโรงงานผลิตสารสกัดกัญชงให้ผลิตสารสกัดสมุนไพร เป้าหมาย : โรงงานสกัดกัญชงได้รับอนุญาต 100% 2) เพิ่มรายการในบัญชียาหลัก เป้าหมาย : เพิ่มขึ้น 10 รายการ 3) พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการได้รับการรับรองสารสกัดสมุนไพร เป้าหมาย : โรงงานผลิตสกัดสมุนไพรเข้าสู่กระบวนการรับรอง 17 ราย 4) เพิ่มรายการ Positive list เป้าหมาย : เพิ่มขึ้น 20 รายการ 5) ตรวจสอบประเมินมาตรฐาน GMP สถานที่ผลิตทั่วประเทศ เป้าหมาย : ได้รับการตรวจสอบประเมิน 800 ราย 6) Auto approval โฆษณา เป้าหมาย : แนวทางการอนุญาตและระบบสารสนเทศ 1 ระบบ 7) ปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ เป้าหมาย : ได้ทบทวนแก้ไข 6 ฉบับ และ 8) Proactive Consultation เป้าหมาย : พัฒนากลไกการให้คำปรึกษาเชิงรุก 1 กลไก

5. รับทราบความก้าวหน้าการกำหนดให้มีโครงสร้างรองรับการพัฒนาสมุนไพรเป็นพืชเศรษฐกิจ ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการให้ตั้งกองเศรษฐกิจสมุนไพร และศูนย์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยได้มีการปรับปรุงรายละเอียดข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. ขณะนี้ อยู่ระหว่างดำเนินการตามแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม และจะเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2568

6. เห็นชอบการแก้ไขปัญหาเรื่องแอลกอฮอล์สำหรับอุตสาหกรรมสมุนไพร
ดังนี้ 1) การพัฒนาแอลกอฮอล์สำหรับอุตสาหกรรมสกัดสมุนไพรที่ใช้สกัดสารสำคัญจากสมุนไพร 2) การพัฒนากลุ่มผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมให้สามารถผลิตแอลกอฮอล์สำหรับอุตสาหกรรมสกัดสมุนไพรได้อย่างมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ 3) สร้างกลไกในการกำกับดูแล ควบคุมการผลิตและจำหน่าย รวมถึงการใช้ระบบโควตาการผลิตแอลกอฮอล์สำหรับอุตสาหกรรมสกัดสมุนไพร และโควตาจำหน่ายสำหรับผู้ประกอบการสมุนไพร 4) การสนับสนุนจากภาครัฐ แหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ การส่งเสริมการลงทุน การจัดทำโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การให้งบประมาณอุดหนุน และ 5) สร้างระบบการจัดการอุปสงค์และอุปทาน และสร้างเครือข่ายพันธมิตรในอุตสาหกรรม

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2567 วันที่ 16 ธันวาคม 2567 (ต่อ)

7. เห็นชอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570 กรอบและแนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570 เพื่อใช้เป็นแนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้กับคณะอนุกรรมการฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานต่อไป

ผลการดำเนินงานและประเด็นปัญหา

ในส่วนของการดำเนินงานที่ผ่านมา คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่

1) ส่งเสริมการปลูกสมุนไพรในพื้นที่ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP และเกษตรกรอินทรีย์ ค่าเป้าหมาย ปี 2567 จำนวน 63,000 ไร่ ผลการดำเนินงาน 70,916.45 ไร่

2) พัฒนาเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้สามารถแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นได้ตามมาตรฐานและความต้องการของตลาด ค่าเป้าหมาย ปี 2567 จำนวน 74 กลุ่ม/แห่ง ผลการดำเนินงาน 178 กลุ่ม/แห่ง

ประเด็นปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ผลการดำเนินงานยังไม่สามารถสะท้อนความเชื่อมโยงของ supply chain ในอุตสาหกรรมสมุนไพรได้

มติที่ประชุม เห็นชอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานฯ และได้มีการนำเสนอผลการเชื่อมโยง supply chain ของคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร ในคราวประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568

8. เห็นชอบแผนการขับเคลื่อนสมุนไพร Herb of the year ปี 2568 – 2570

เห็นชอบในหลักการให้สมุนไพร 5 รายการ ได้แก่ ขมิ้นชัน ไพล กระชายดำ กระต้อม กัญชา/กัญชง เป็น Herb of the year ปี 2568 – 2570 โดยให้นำขมิ้นชันเป็นสมุนไพรนำร่อง Herb of the year ปี 2568 มอบหมายคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนขมิ้นชันตามแผนการขับเคลื่อนในระยะ 1 ปี และมอบคณะกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ กำกับติดตาม และบูรณาการการขับเคลื่อน Herbal Champions ระหว่างกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ รวมถึงให้นำเสนอแผนการขับเคลื่อนสมุนไพร 4 รายการ ได้แก่ ไพล กระชายดำ กระต้อม กัญชา/กัญชง ให้ที่ประชุมพิจารณา

มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การกำหนดเป้าหมายการขับเคลื่อนขมิ้นชัน ในระยะ 1 ปี ในส่วนของต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โดยในส่วนของต้นน้ำ มอบหมายให้คณะกรรมการวัตถุพิเศษสมุนไพร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ในฐานะเจ้าภาพหลัก) มีกิจกรรมต้องขับเคลื่อนในส่วนของ ต้นน้ำ ดังนี้ 1) คัดเลือกสายพันธุ์ขมิ้นชันที่เป็นสายพันธุ์เฉพาะของไทย 2) สร้างเครือข่ายผู้ผลิตขมิ้นชัน เพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ และ 3) (ร่าง) กฎระเบียบที่เอื้อต่อการคุ้มครองขมิ้นชันสายพันธุ์เฉพาะของไทย

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2567 วันที่ 16 ธันวาคม 2567 (ต่อ)

9. เห็นชอบแผนการยกระดับผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรรายย่อย คณะกรรมการอาหารและยาได้นำเสนอข้อมูลว่าสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรมีจำนวน 852 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 26 พ.ย. 67) ซึ่งมีสถานประกอบการที่ได้รับมาตรฐาน PIC/S GMP จำนวน 56 แห่ง มาตรฐาน ASEAN GMP จำนวน 14 แห่ง เกียรติบัตรทอง จำนวน 23 แห่ง เกียรติบัตรเงิน จำนวน 3 แห่ง และเกียรติบัตรทองแดง จำนวน 8 แห่ง โดยมีสถานประกอบการที่ยังไม่ได้รับการตรวจประเมินจำนวน 748 แห่ง ซึ่งมีแนวโน้มว่าเมื่อตรวจประเมินแล้วจะมีผู้ไม่ผ่านการตรวจประเมินประมาณ 50 – 60% คณะอนุกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมฯ จึงจัดทำแผนการยกระดับผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรรายย่อย ในระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2568-2570)

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2567 วันที่ 16 ธันวาคม 2567 (ต่อ)

10. เห็นชอบ**การสร้างแบรนด์ (Branding) ภาพลักษณ์ของสมุนไพรไทย**แผนการตลาดและการประชาสัมพันธ์สมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย ระยะ 3 ปี

(พ.ศ. 2568 – 2570) วิสัยทัศน์ : เป็นผู้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดสมุนไพรไทยผ่านการผสาน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อสร้างการรับรู้ภาพลักษณ์ที่ดีของสมุนไพรไทยให้เป็นที่รู้จัก

ในกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย โดยเป้าหมายปี 2568 : สร้างการรับรู้และการจดจำภาพลักษณ์ที่ดีของสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรผ่าน Key Message “THINK Wellness THINK Thai Herb” เป้าหมายปี 2569 : ขยายวงกว้างของความต้องการในการบริโภคสินค้าและทำให้สมุนไพรไทยเป็นที่นึกถึงในมุมของสุขภาพและวิถีชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน และ เป้าหมายปี 2570 : ทำให้สมุนไพรไทยเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิต สามารถขยายการตลาดได้อย่างยั่งยืนทั้งในและต่างประเทศ

11. เห็นชอบ**แผนงานบูรณาการนำสมุนไพรสู่การสร้างเศรษฐกิจ** มีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ กำหนดเป้าหมายร่วม วัตถุประสงค์ งบประมาณ ระยะเวลาดำเนินการที่ชัดเจน วัดผลได้ และระบุหน้าที่ของเจ้าภาพหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดระยะเวลาดำเนินการชัดเจน (พ.ศ. 2566 - 2570) และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ 3) กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดทั้งภาพรวมและรายปี โดยให้หน่วยงานต่างกระทรวง ร่วมรับผิดชอบ พร้อมจัดทำแนวทางเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่คุณค่า และกำหนดตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลหากจำเป็น 4) งบประมาณครอบคลุมทุกแหล่งเงิน มุ่งสู่เป้าหมายแผนงานโดยไม่นำค่าใช้จ่ายประจำมารวม

12. รับทราบแผนพัฒนาวัตถุดิบสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด คณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร

โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำเสนอแผนการส่งเสริมและการเพิ่มผลิตภาพสมุนไพรที่มีคุณภาพสู่การผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง (High value added) สนับสนุนให้เกิดเศรษฐกิจ BCG มุ่งเน้นการส่งเสริมสมุนไพร Herbal Champions 15 ชนิด ได้แก่ พื้ทะเลายใจร ขมื่นชั้น กระชายดำ กระชาย มะขามป้อม ไพล กวาวเครือขาว ขิง กระต้อม ว่านหางจระเข้ บัวบก มะระขี้นก กัญชง กัญชา เพชรสังฆาต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีเป้าหมายเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตรกระจายรายได้สู่เกษตรกร เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

มีการดำเนินการในระดับ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ดังนี้ 1) ต้นน้ำ ส่งเสริมการจัดการด้านการผลิตวัตถุดิบคุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน สนับสนุนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่าย 2) กลางน้ำ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่า มีนวัตกรรมต่อยอด และ 3) ปลายน้ำ ส่งเสริมตลาดชุมชน ตลาดออนไลน์ ตลาดกลางสมุนไพร ส่งเสริมระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) รวมทั้งเครือข่ายผู้รับซื้อวัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป และกรอบการเชื่อมโยงตลาด

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2567 วันที่ 16 ธันวาคม 2567 (ต่อ)

13. รับทราบสาระสำคัญการศึกษางาน National Medicinal Plants Board (NMPB) ณ ประเทศอินเดีย โดยหน้าที่หลักของ NMPB คือการพัฒนาแนวทางการประสานงานที่เหมาะสมระหว่างกระทรวง หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ในอินเดีย และดำเนินการสนับสนุน นโยบาย/โครงการเพื่อการเติบโตในภาพรวมของด้านพืชสมุนไพร (การอนุรักษ์, การเพาะปลูก, การค้า และการส่งออก) ทั้งในระดับกลางและระดับรัฐ รวมถึงในระดับนานาชาติ ซึ่งร่างบันทึกความเข้าใจระหว่าง (NMPB) กระทรวงสาธารณสุข ประเทศอินเดีย และกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (DTAM) กระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทย ซึ่งเกี่ยวกับความร่วมมือในด้านพืชสมุนไพร อยู่ระหว่างการปรับแก้ไข

14. รับทราบนัดหมายการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2568 ในเดือนมีนาคม 2568 โดยมีมอบหมายฝ่ายเลขานุการนัดหมายการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2568 ในเดือนมีนาคม 2568 ต่อไป

ข้อเสนอที่ประชุม

- 1. รับทราบสรุปการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2567
- 2. มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สป.เกษตร./ กวท./ ส.ป.ก./ กสก./ มกอช./ พด.) จัดทำแผนขับเคลื่อนสมุนไพร ดังนี้
 - 2.1) กรมวิชาการเกษตร คัดเลือกสายพันธุ์ขมิ้นชันที่เป็นสายพันธุ์เฉพาะของไทย
 - 2.2) กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน) สร้างเครือข่ายผู้ผลิตขมิ้นชันเพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ
 - 2.3) กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ จัดทำ (ร่าง) กฎระเบียบที่เอื้อต่อการคุ้มครองขมิ้นชันสายพันธุ์เฉพาะของไทย
 - 2.4) กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร
 - 2.5) มอบหมายคณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมส่งเสริมสนับสนุนดำเนินการตามแผนการขับเคลื่อนสมุนไพร Herb of the year ปี 2568 – 2570 (ขมิ้นชัน ไพล กระชายดำ กระเทียม กล้วยา/กล้วยขง) ให้ขับเคลื่อนในส่วนของ ต้นน้ำ ตามแผนขับเคลื่อนในระยะ 1 ปี เพื่อนำเสนอแผนการขับเคลื่อนสมุนไพรให้ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ พิจารณาต่อไป
- ขอเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบตามข้อ 1 และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อ 2

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

4.4 สรุปผลการประชุมคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2568 วันที่ 20 มกราคม 2568 “ความก้าวหน้าแผนการขับเคลื่อนสมุนไพร Herb of the year ปี 2568 - 2570 (ขมิ้นชัน กระชายดำ ไพล กระเทียม และกัญชา/กัญชง) “ขมิ้นชัน ในระยะ 1 ปี”

สรุปสาระสำคัญการประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ ครั้งที่ 1/2568 วันที่ 20 มกราคม 2568

ความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนการขับเคลื่อนสมุนไพร Herb of the year: ขมิ้นชัน ในระยะ 1 ปี

ต้นน้ำ

มติที่ประชุม

รับทราบความก้าวหน้าการขับเคลื่อน
ขมิ้นชันในระยะต้นน้ำ

เห็นชอบสายพันธุ์ขมิ้นชัน 2 สายพันธุ์ ได้แก่
1. พันธุ์ตรัง 84-2 และ 2. พันธุ์ตรัง 1

มอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จัดทำแนวทางการคุ้มครองสายพันธุ์
ขมิ้นชันเฉพาะของไทย ภายใต้กรอบ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และกำหนด
แนวทางส่งเสริมการปลูกและการใช้
ประโยชน์ โดยรายงานผลการดำเนินงาน
ต่อที่ประชุมในครั้งต่อไป

กลางน้ำ

มติที่ประชุม

รับทราบความก้าวหน้าการขับเคลื่อน
ขมิ้นชันในระยะกลางน้ำ

มอบหมายกระทรวงอุตสาหกรรม
เร่งดำเนินการส่งเสริมให้
ผู้ประกอบการเข้าสู่มาตรฐานการผลิต
สารสกัดขมิ้นชันระดับอุตสาหกรรม

มอบหมายกระทรวงการอุดมศึกษา
(อว.) พัฒนาแนวทางวิจัยที่ชัดเจน
และสนับสนุนโดยตรงจากกระทรวง
เพื่อเพิ่มจุดแข็งในระดับประเทศ

ปลายน้ำ

มติที่ประชุม

รับทราบความก้าวหน้าการขับเคลื่อนขมิ้นชัน
ในระยะปลายน้ำ

มอบหมายกรมการแพทย์แผนไทยฯ ดำเนินการ ดังนี้
- จัดทำและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ Positive List ของ
ขมิ้นชันไปยังสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโรงงานผู้ผลิตสารสกัด โรงงาน
ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร และโรงงานแปรรูปสมุนไพรของ
กรมการแพทย์แผนไทยฯ ส่งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่

มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
เร่งดำเนินการพิจารณาขยายขอบเขต Positive List
สำหรับขมิ้นชัน

มอบกระทรวงพาณิชย์กำหนดแนวทางการพัฒนากลยุทธ์
การตลาด เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์
จากขมิ้นชันทั้งในและต่างประเทศ

สรุปผลการประชุมคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการนโยบาย สมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2567

ความก้าวหน้าแผนการขับเคลื่อนสมุนไพร Herb of the year ปี 2568-2570 (ขมิ้นชัน กระชายดำ ไพล กระเทียม และกัญชา/กัญชง) “ขมิ้นชัน ในระยะ 1 ปี”

- ด้วยคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ได้มีการประชุม ครั้งที่ 1/๒๕๖8 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2568 มีนายพรเทพ ศิริวนารังสรรค์ (อดีตรองอธิบดีกรมอนามัย) คณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานการประชุม โดยมีนางสาวกัทธราภรณ์ โสเจยยะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทน) ประธานคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร เข้าร่วมการประชุมและนำเสนอความก้าวหน้าการขับเคลื่อนสมุนไพร Herb of the year : ขมิ้นชัน ในระยะ 1 ปี : ต้นน้ำ

การขับเคลื่อนขมิ้นชันในระยะ 1 ปี :

- ต้นน้ำ** โดย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ในฐานะเจ้าภาพหลัก คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร) มีการขับเคลื่อนในส่วน ของ ต้นน้ำ ดังนี้ 1) คัดเลือกสายพันธุ์ขมิ้นชันที่เป็นสายพันธุ์เฉพาะของไทย 2) สร้างเครือข่ายผู้ผลิตขมิ้นชัน เพื่อให้ได้ วัตถุดิบที่มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ 3) (ร่าง) กฎระเบียบที่เอื้อต่อการคุ้มครองขมิ้นชันสายพันธุ์เฉพาะของไทย

รายนามสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรในประเทศไทย ที่ได้มาตรฐานวิธีการที่ดีในการผลิต

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการที่ปรึกษา กรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้ส่งข้อมูลรายนามสถานที่ผลิต ผลิตภัณฑ์สมุนไพรในประเทศไทย ที่ได้มาตรฐานวิธีการที่ดีในการผลิต

- เพื่อให้คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพรได้นำข้อมูลดังกล่าว ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนส่งเสริมเกษตรกร/กลุ่ม เกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรให้เพียงพอตรงตามความต้องการของตลาด

33
แห่ง

รายนามสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรในประเทศไทย ที่ได้มาตรฐานวิธีการที่ดีในการผลิต

กลุ่มบริษัทที่ Euromonitor เก็บข้อมูล

61 แห่ง

สถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรในประเทศไทย ที่ได้มาตรฐานวิธีการที่ดีในการผลิต

1. Brand's Suntory (Thailand) Co Ltd
2. Mondelez Internationa (Thailand) Co Ltd
3. Scotch Industrial Thailand Co Ltd
4. Amway (Thailand) Ltd
5. Goldmint Products Co Ltd
6. Lofthouse of Fleetwood Ltd
7. Bertram Chemical (1982) Co Ltd
8. Haw Par Tiger Balm (Thailand) Ltd
9. Golden Cup Pharmaceutica Co Ltd
10. A Menarini (Thailand) Co Ltd
11. Ricola AG
12. T Man Pharma Co Ltd
13. Leo Medical Co Ltd
14. Blackmores (Thailand) Ltd
15. Mega Lifesciences Pty Ltd
16. Bai Hor Dispensary Ltd
17. Bayer Thai Co Ltd
18. Kankee Namtaothong Co Ltd
19. Procter & Gamble Mfg Thailand Ltd
20. Boots Co (Thailand) Ltd,
21. The British Dispensary (LP) Co Ltd
22. The Herbalife International (Thailand) Ltd
23. P Sang Udom Trading Co Ltd
24. Five Takabb Co Ltd
25. Ouayun Dispensary Co Ltd
26. Khao-La-Or Laboratories Ltd
27. Sand-M International Co Ltd
28. Nin Jiom Medicine Mfy (S) Pte Ltd
29. Devakam Apothecary Hall Co Ltd
30. NBD Healthcare Co Ltd
31. Poon Goor Soe Ltd
32. CP International Food Co Ltd
33. Herbalife International (Thailand) Ltd

1. บริษัท 5 พระเจดีย์ จำกัด
2. บริษัท กรุงเทพทิฟฟอส จำกัด
3. บริษัท เกร็ทเตอร์ฟาร์มา จำกัด
4. บริษัท แก้วมังกรเภสัช จำกัด
5. บริษัท โกลด์ มินท์ โปรดักส์ จำกัด
6. บริษัท ขายยาเพ็ญภาค จำกัด
7. บริษัท ขาวลออเภสัช จำกัด
8. บริษัท คั่นกั่น้ำเต้าทอง จำกัด
9. โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา
10. บริษัท จงไท้เจียนหมิงเฮียวเอี้ย (กรุ๊ป) จำกัด
11. บริษัท เจเค เฮิร์บ อินเตอร์ เนชั่นแนล จำกัด
12. เจริญสุขกรู๊ป
13. บริษัท เจริญโฮส จำกัด
14. บริษัท โรงงานเภสัชอุตสาหกรรม เจเอสพี (ประเทศไทย) จำกัด
15. บริษัท ฉัตรชัยแพทย์แผนโบราณ จำกัด.
16. บริษัท ซาลัส ไบโอซูติคอล (ประเทศไทย) จำกัด
17. บริษัท ซี เนเชอรัล ฟาร์มาซูติคอล จำกัด
18. บริษัท แชนด์-เอ็ม โกลบอล จำกัด
19. บริษัท ถ้วยทองโฮส จำกัด
20. ทองประเสริฐโฮส
21. บริษัท ไทยเอฟดี จำกัด
22. ห้างธงทองโฮส
23. บริษัท นวพล อินดัสทรี จำกัด
24. บริษัท นิวคอนเซพท์ โปรดักท์ จำกัด
25. บริษัท บวรเวชสมุนไพร จำกัด
26. บริษัท บัวทอง เอ็กซ์ซิปปัน กรุ๊ป จำกัด
27. บริษัท บางกอกแกล๊ป แอนด์ คอสเมติก จำกัด
28. บริษัท ปีนาควิน จำกัด
29. บริษัท เบอร์แทรม เคมีคอล (1958) จำกัด
30. บริษัท ปานะโฮส จำกัด

31. บริษัท ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย จำกัด
32. บริษัท พนาพัฒน์ เฮลท์แคร์ จำกัด
33. บริษัท พรிரาน่า เนเจอร์ จำกัด
34. บริษัท ไพโรไทย 1960 จำกัด
35. บริษัท เฟรนด์ชิป ฟาร์มาซี จำกัด
36. มหาวิทยาลัยมหิดล โดยหน่วยผลิตยาและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร
37. บริษัท มังกรฟ้า (555) จำกัด
38. บริษัท มิลลิเมด จำกัด
39. มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร
40. บริษัท เมก้า ไลฟ์ไซแอนซ์ จำกัด
41. บริษัท ยาอินไทย จำกัด
42. โรงงานต้นแบบผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
43. โรงงานผลิตยาสมุนไพรมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
44. โรงงานเภสัชกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศฯ
45. บริษัท ศิริบัญชา จำกัด
46. บริษัท สกายไลน์ เฮลท์แคร์ จำกัด
47. บริษัท สเปนเชียลตี้ อินโนเวชั่น จำกัด
48. บริษัท สมุนไพรวังพรม จำกัด
49. บริษัท สยาม เฮอเบิล เทค จำกัด
50. บริษัท สหผลผลิต จำกัด
51. บริษัท สุวรรณโฮส (ตราปลามังกร) จำกัด
52. บริษัท แสงสว่างตราค้างคาว จำกัด
53. หน่วยผลิตยาและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร आयुर्वेदศิริราช
54. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างขายยา จอมทอง
55. บริษัท ห้างขายยาเออาร์ จำกัด
56. บริษัท ห้าตะขาบ (ชิมเทียนฮ้อ) จำกัด
57. บริษัท ห้าม้า เภสัช จำกัด
58. ห้างหุ้นส่วนจำกัด อเมซิ่ง เกรซ เฮลท์ โปรดักท์
59. บริษัท อร่ามเวช จำกัด
60. บริษัท อ้วยอัน โฮส จำกัด
61. บริษัท อังฤษตรางู (แอล.พี.) จำกัด

62. บริษัท อินเตอร์ไทย ฟาร์มาซูติคัล แมนูแฟคเจอร์ จำกัด
63. บริษัท เอกสมุนไพร จำกัด
64. บริษัท เอส บี เค เฮอโรเบอริสท์ จำกัด
65. บริษัท เฮียวน้ำโฮส จำกัด
66. บริษัท โอสิค (ประเทศไทย) จำกัด
67. บริษัท เฮเวน เฮิร์บ จำกัด

มติที่ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ

1. รับทราบแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนขมื่นชั้นในระยะ 1 ปี : ต้นน้ำ ตามที่ประธานคณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพรน้ำเสนอ
2. มอบหมายคณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพรดำเนินการขับเคลื่อนขมื่นชั้นตามแผนดังกล่าว และติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอที่ประชุม

รับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2568

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเพื่อพิจารณา

5.1 การจัดทำแผนการขับเคลื่อนสมุนไพร Herb of the year“ขมิ้นชัน ไพล ในระยะ 1 ปี”

ความก้าวหน้าการขับเคลื่อน**ขมิ้นชัน**ในระยะ 1 ปี ภายใต้ คณะกรรมการวิเทศวิเทศวิเทศวิเทศวิเทศวิเทศ

พันธุ์ขมิ้นชันที่ได้รับการรับรองพันธุ์
จากกรมวิชาการเกษตรเรียบร้อยแล้วในประเทศไทย

ขมิ้นชันพันธุ์ตรัง 1

ขมิ้นชันพันธุ์ตรัง 84-2

สายพันธุ์ขมิ้นชันที่มีการขึ้นทะเบียนชื่อพันธุ์
โดยกรมวิชาการเกษตรเรียบร้อยแล้วในประเทศไทย

1. ขมิ้นชันทับปุด (พังงา)
2. ขมิ้นชันตาขุน (สุราษฎร์ธานี)
3. ขมิ้นชันแดงสยาม

4. ขมิ้นชันส้มปรางดนา
5. ขมิ้นชันเหลืองนนทรี

การพัฒนาพันธุ์พืชเพื่ออุตสาหกรรมยาและอาหาร มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาพันธุ์พืชขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้เครื่องมือแปรรูปอัตโนมัติ (ลดปัญหาด้านแรงงาน) เช่น เครื่องล้างเครื่องปลูก 2 พันธุ์ คือ (กรมวิชาการเกษตร)

1) กลุ่มทอง (อุตสาหกรรมยา) สายพันธุ์ T65-88 (ตรัง 3)

ผลผลิต 1.6 กก./ต้น - 1,800 - 2,000 กก./ไร่ ทดสอบความพึงพอใจของเกษตรกรแล้ว
สารสำคัญ เคอร์คูมินอยด์ 7.8 - 9 % (มาตรฐาน 5 %)

2) กลุ่มด่าง (อุตสาหกรรมอาหาร) สายพันธุ์ Tr2 (D65-03) และ Tr4 (D65-29)

ผลผลิต 1.8 - 2.0 กก./ต้น - 2,000 - 2,200 กก./ไร่ ทดสอบความพึงพอใจของเกษตรกรแล้ว
สารสำคัญ เคอร์คูมินอยด์ 7.8 - 9 % (มาตรฐาน 5 %)

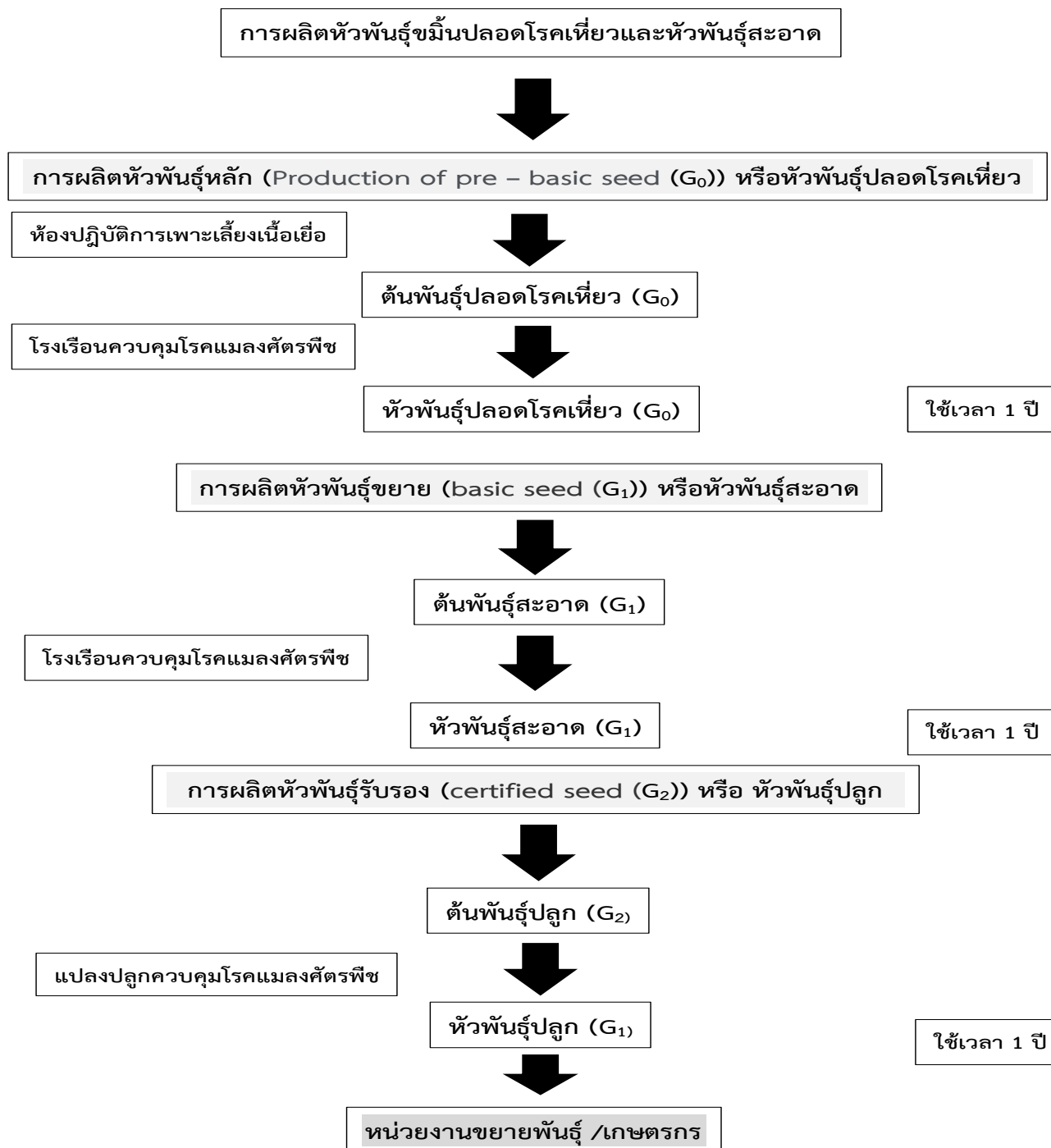
Tr4
(D65-29)

Tr2
(D65-03)

โดยขณะนี้อยู่ระหว่างเตรียมเอกสาร ขออนุญาตทะเบียนพันธุ์พืช กับ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

การผลิตหัวพันธุ์ปลอดโรคและหัวพันธุ์สะอาด (ขมื่นชั้น)

ขมื่นชั้น	ปริมาณการผลิตหัวพันธุ์/ปี		ปริมาณ สารสำคัญ	ผลผลิต (กก./ไร่)	แหล่งแจกจ่าย
	ต้น-หัว/ปี	กก./ปี			
พันธุ์ตรัง 1 (80%) ตรัง 84-2 (20%)	G0 (หัวพันธุ์ปลอดโรค) 12,000 – 20,000	นน.เฉลี่ย 44.6±23.3 รวม 300 - 800	-	ปลูกในโรงเรือน	-
	G1 (หัวพันธุ์ปลอดโรค) 10,000 – 15,000 หัว	นน.เฉลี่ย 161 ± 24.8 รวม 805 - 1,610	5.2 - 7.5	ปลูกในโรงเรือน แปลงผลิตหัวพันธุ์ (เฉลี่ย 1,000)	- ศวส.ศรีสะเกษ - พิจิตร (เกษตรกร)
	G2 (หัวพันธุ์ปลอดโรค) 1,000 – 2,000 หัว	นน.เฉลี่ย 1822 ± 86.6 รวม 1,800 – 3,600	7.9 %	2,000 – 2,500	- ศรีสะเกษ - สุรินทร์ - มหาสารคาม - อำนาจเจริญ - อุบลราชธานี - อุทัยธานี
	ต้นพันธุ์เนื้อเยื่อปลอดโรค 7,000-12,000 ต้น				-หน่วยงานราชการ เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม
เมื่อปลูกหัวพันธุ์สะอาดในแปลงเกษตรกร			10.4 - 11.2 % 7.1 - 9.8 % 8.0 - 9.5 % 7.3 - 9.5 % 8.0 - 9.2 %	2,000 – 3,000 1,800 - 2,500 2,000 – 2,500 1,000 – 1,500 2,000 – 2,500	- ศรีสะเกษ - สุรินทร์ - มหาสารคาม - อำนาจเจริญ - อุบลราชธานี

ขมิ้นชัน

พันธุ์ที่นิยมปลูก

ตรัง 1, ตรัง 84-2

สารสำคัญ

Curcumin, Volatile Oil

พื้นที่ปลูก 6,538.51 ไร่ (ปี 66)

ผลผลิตเฉลี่ย

3,262.63 ตัน (1,200 กก./ไร่)

ต้นทุนการผลิต (ปี 66/67)

15,000 - 17,000 บาท/ไร่

รายได้ (ผลสด)

37,000 - 39,000 บาท/ไร่/ปี

รายได้สุทธิ 22,000 บาท/ไร่/ปี

มูลค่านำเข้า ส่งออก ปี 59 - 66

รูปแบบวัตถุดิบ

นำเข้า 145,189,894.70 บาท

ส่งออก 313,153,222.22 บาท

รูปแบบสารสกัด

นำเข้า 60,771,680.24 บาท

ส่งออก 133,283.29 บาท

แหล่งที่มาข้อมูล : กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมวิชาการเกษตร, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงสาธารณสุข, กรมศุลกากร, กรมการค้าต่างประเทศ

ราคาจำหน่าย ปี 66 (เฉลี่ย) :

สด : 20 บาท/กก.

ตากแห้ง : 100 บาท/กก.

ผง : 300 บาท/กก.

แปลงใหญ่ขมิ้นชัน

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ ปี 59-66
มีจำนวน 6 แปลง ใน 4 จังหวัด

1) จ.พังงา 1 แปลง

2) จ.สุราษฎร์ธานี 3 แปลง

3) จ.หนองคาย 1 แปลง

4) จ.เชียงใหม่ 1 แปลง

มาตรฐานการผลิต :

GAP และ เกษตรอินทรีย์

ความเชื่อมโยงตลาด

- ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพรในท้องถิ่น
- โรงพยาบาล
- โรงงานผลิตยา
- ตลาดชุมชน
- ตลาดไท
- ผู้ประกอบการ / กลุ่มวิสาหกิจ / โรงงาน

- **สารสำคัญ:** curcumin, volatile oil
- **จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นทะเบียน**
 - ◇ อาหาร 186 ผลิตภัณฑ์
 - ◇ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร 383 ผลิตภัณฑ์
 - ◇ เครื่องสำอาง 57 ผลิตภัณฑ์
- **การขึ้นทะเบียนในต่างประเทศ:**
 - ◇ ยาที่จ่ายโดยแพทย์ (TGA: prescription medicines)
 - ◇ ยาความเสี่ยงต่ำ (TGA: Listed medicine)
 - ◇ เครื่องสำอาง (Canada)

อ้างอิง: THP, ระบบตรวจสอบการอนุญาต อย., ข้อมูลทะเบียนเฉพาะประเทศออสเตรเลียและแคนาดา

สถานภาพการใช้ประโยชน์

- **Indication ในบัญชียาหลักแห่งชาติ:** บรรเทาอาการแน่นจุกเสียด ท้องอืด ท้องเฟ้อ
- **Clinical trial:** โรคกระเพาะ, ข้อเสื่อม

การสร้างเครือข่ายผู้ผลิตขมิ้นชัน

แผนการส่งเสริม การเพิ่มผลิตภาพขมิ้นชันที่มีคุณภาพสู่การผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง (High value added) เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร กระจายรายได้สู่เกษตรกร โดย

1. ต้นน้ำ พัฒนาเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สถาบันเกษตรกรให้ผลิตขมิ้นชันปลอดภัยเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ ผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการผลิต มีการปลูกแบบแปลงใหญ่ มีการแปรรูปเบื้องต้นเพิ่มมูลค่า
2. กลางน้ำ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่า มีนวัตกรรมต่อยอด มีการลงทุนวิจัย
3. ปลายน้ำ ส่งเสริมตลาดชุมชน ออนไลน์ ตลาดกลาง ตลาดไท

ขมิ้นชัน

สถานการณ์การผลิต ปี 2565 - 2567

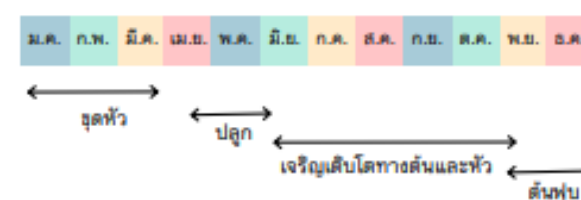
ปี	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)
2565	4,940.95	1,902.75	2,996.90	1,573	22
2566	6,569.76	2,624.50	3,261.10	1,242	25
2567	6,092.48	2,862.96	3,254.22	1,135	20
อัตราเพิ่มร้อยละ	12.98	23.12	4.31	-14.81	-3.19

ที่มา : ระบบสารสนเทศการผลิตทางด้านการเกษตร, 2567

แหล่งผลิตที่สำคัญ

ปี 2567

พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ ปริมาณ ผลผลิต
ตาก	646 15.80
สุราษฎร์ธานี	628 21.51
กาญจนบุรี	350 11.64

สถานการณ์ตลาดปี 2565 - 2567

สินค้า	ปี 2565		ปี 2566		ปี 2567		อัตรามูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	
ขมิ้นชันสด	2,996.90	65.93	3,261.10	81.53	3,254.22	65.08	1.75

หน่วย : ปริมาณ (ตัน) / มูลค่า (ล้านบาท)

ราคาขาย (บาท/กก.)			
ปี	หัวสด	หัวที่ล้างแล้ว	ผง
66	25	100	300
67	20	100	300

สถิติการนำเข้า - ส่งออก

ปริมาณการนำเข้าของไทย

	ปี 64	ปี 65	ปี 66
ปริมาณ (ตัน)	2,007.9	1,022.60	967.78
มูลค่า (ล้านบาท)	37.67	24.08	23.03

ปริมาณการส่งออกของไทย

	ปี 64	ปี 65	ปี 66
ปริมาณ (ตัน)	1,270.7	980.47	442.79
มูลค่า (ล้านบาท)	91.79	85.33	49.82

ที่มา : 1/ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ข้อมูลการผลิตมันชันในพื้นที่แปลงใหญ่

เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิตมันชัน โดยมีแปลงใหญ่ขมันชันที่กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการ ตั้งแต่ ปี 2559-2566 มีจำนวน 6 แปลง ใน 4 จังหวัด ประกอบด้วย

1. จังหวัดพังงา มีจำนวน 1 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 14 ราย พื้นที่จำนวน 64 ไร่
2. จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวน 3 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 158 ราย พื้นที่จำนวน 1209.25 ไร่
3. จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 1 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 35 ราย พื้นที่จำนวน 536 ไร่
4. จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 1 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 34 ราย พื้นที่จำนวน 79.5 ไร่

มีเกษตรกรทั้งสิ้น 241 ราย พื้นที่ปลูกรวมทั้งสิ้น 1,888.75 ไร่

ข้อมูลการผลิตแปลงใหญ่ไพลปลูกร่วมกันกับชุมชน

แปลงใหญ่ไพล (ปลูกร่วมกับชุมชน) เริ่มดำเนินการตั้งแต่ ปี 2559-2566 ปัจจุบันมีจำนวน 12 แปลง ใน 10 จังหวัด ประกอบด้วย

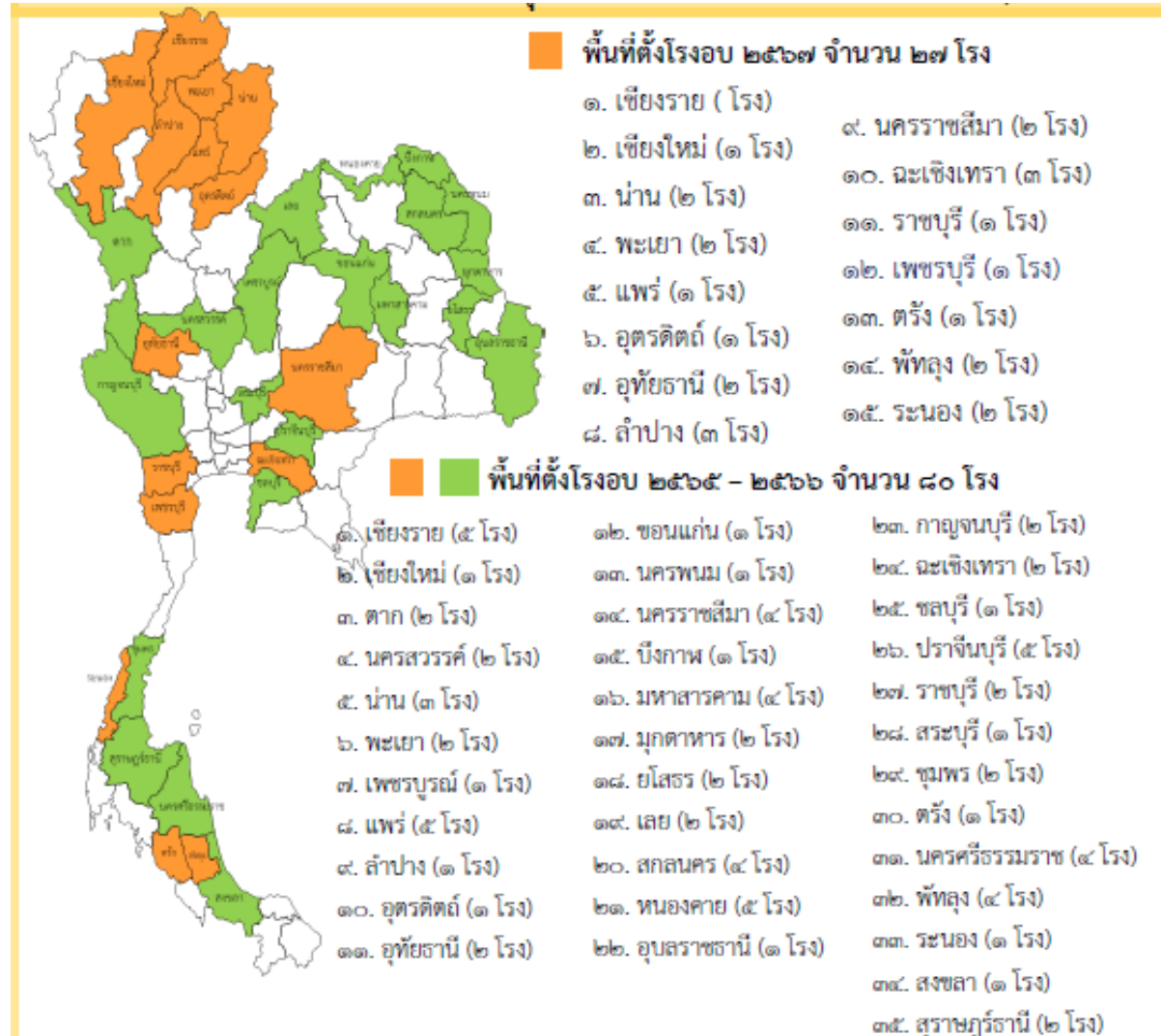
1. จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 2 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 100 ราย พื้นที่จำนวน 25 ไร่
2. จังหวัดราชบุรี มีจำนวน 1 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 40 ราย พื้นที่จำนวน 410 ไร่
3. จังหวัดสระแก้ว มีจำนวน 1 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 30 ราย พื้นที่จำนวน 55 ไร่
4. จังหวัดเชียงราย มีจำนวน 1 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 34 ราย พื้นที่จำนวน 40.5 ไร่
5. จังหวัดน่าน มีจำนวน 1 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 30 ราย พื้นที่จำนวน 92.75 ไร่
6. จังหวัดอำนาจเจริญ มีจำนวน 2 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 55 ราย พื้นที่จำนวน 430.75 ไร่
7. จังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวน 1 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 32 ราย พื้นที่จำนวน 38.05 ไร่
8. จังหวัดเลย มีจำนวน 1 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 38 ราย พื้นที่จำนวน 728 ไร่
9. จังหวัดยโสธร มีจำนวน 1 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 40 ราย พื้นที่จำนวน 617 ไร่
10. จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวน 1 แปลง มีเกษตรกรจำนวน 30 ราย พื้นที่จำนวน 218.75 ไร่

มีเกษตรกรรวมทั้งสิ้น 429 ราย พื้นที่ปลูกรวมทั้งสิ้น 2,655.80 ไร่

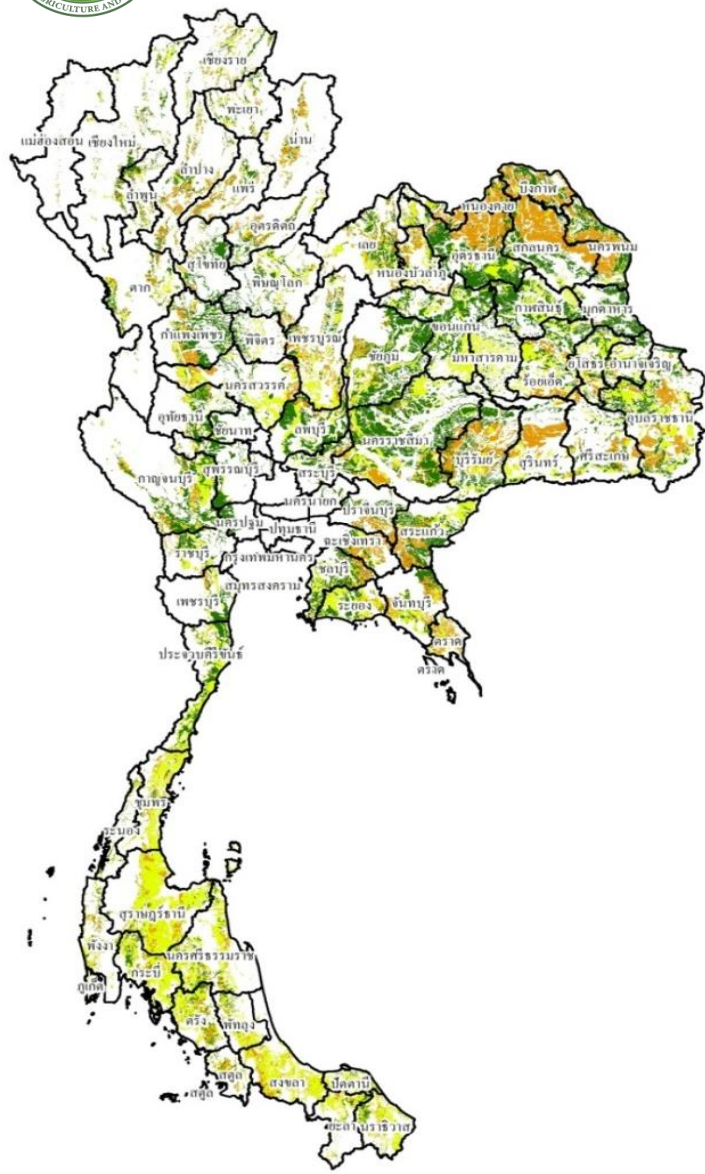

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มีเกษตรกรที่ปลูกขมิ้นชันจำนวน 214 ไร่ ทั่วประเทศ โดย ส.ป.ก. ได้สนับสนุนโรงอบให้กลุ่มเกษตรกรจำนวน **107** โรง เพื่อแปรรูปเบื้องต้นขมิ้นชันและสมุนไพรอื่นๆ

แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับขมิ้นชันทั่วประเทศ

ที่มา ; กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เนื้อที่ปลูกขมิ้นชันจำแนกตามระดับความเหมาะสม								
ภาค	S1	ร้อยละ	S2	ร้อยละ	S3	ร้อยละ	เนื้อที่รวม (ไร่)	ร้อยละ
เหนือ	7,247,537	17.97	4,814,129	13.47	5,487,760	19.68	17,549,426	16.88
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21,907,697	54.30	11,645,736	32.57	14,137,078	50.70	47,690,511	45.87
กลาง	6,121,074	15.18	3,146,527	8.80	1,447,320	5.19	10,714,921	10.30
ตะวันออก	3,265,743	8.10	2,869,862	8.03	3,377,880	12.11	9,513,485	9.15
ใต้	1,793,128	4.45	13,275,822	37.13	3,435,960	12.32	18,504,910	17.80
รวมทั้งประเทศ	40,335,179	100.00	35,752,076	100.00	27,885,998	100.00	103,973,253	100.00
รวมร้อยละความเหมาะสม	38.79		34.39		26.82		100.00	

สัญลักษณ์	คำอธิบายแผนที่	เนื้อที่ (ไร่)
S1	พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสูง	40,335,179
S2	พื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลาง	35,752,076
S3	พื้นที่ที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย	27,885,998
รวม		103,973,253

0 40 80 160 240 320
กิโลเมตร

กลุ่มนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน (2560)

แผนพัฒนาขบวนขึ้น

1. ส่งเสริมการจัดการด้านการผลิต ขบวนขึ้นคุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน

- 1.1: ส่งเสริมการผลิตพืชขบวนขึ้นให้ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร
- 1.2: วิจัยและพัฒนาพันธุ์ขบวนขึ้น
- 1.3: ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำและไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไปสู่การปลูกพืชสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง
- 1.4: มีการจัดทำข้อมูลขบวนขึ้นเชื่อมโยงแผนที่ความเหมาะสม

พัฒนาเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สถาบันเกษตรกรให้ผลิตสมุนไพรปลอดภัยเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ ผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการผลิต มีการปลูกแบบแปลงใหญ่ มีการแปรรูปเบื้องต้นเพิ่มมูลค่า

2. สนับสนุนการพัฒนาขบวนกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการ สร้างเครือข่าย

- 2.1: สนับสนุนการพัฒนาขบวนกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่ายด้านการผลิตขบวนขึ้น
- 2.2: สนับสนุนเครือข่ายการตลาดในขบวนเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน
- 2.3: ส่งเสริมเครือข่ายการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้น ในขบวนเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน

การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่า มีนวัตกรรมต่อยอด มีการลงทุนวิจัย

3. ยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและ ส่งเสริมการแปรรูปภายหลังการเก็บ เกี่ยวอย่างมีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยีที่ เหมาะสม

4. ส่งเสริมระบบตลาดกลาง และตลาด อิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) รวมทั้ง เครือข่ายผู้รับซื้อ วัตถุดิบและสมุนไพร แปรรูป

- 4.1: ส่งเสริมการตลาดด้วยระบบตลาดกลางและตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้รับซื้อ วัตถุดิบสมุนไพร
- 4.2: ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายผู้รับซื้อ วัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป ที่เชื่อมโยงกับขบวนเกษตรกร/เกษตรกรรายย่อย
- 4.3: ขยายตลาดและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรสมุนไพรไปสู่อุตสาหกรรมอาหารมูลค่าสูง

ส่งเสริมตลาดชุมชน ออนไลน์ ตลาดกลางสมุนไพร

การสนับสนุนการวิจัยวิธีการขยายพันธุ์ การเพาะปลูก และการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมเพื่อให้วัตถุดิบขมิ้นชันที่ได้มีคุณภาพดี และมีสารสำคัญในปริมาณสูง

(กวก.) (สวก.)

การสนับสนุนสายพันธุ์ขมิ้นชันที่มีคุณภาพ และศักยภาพทางพาณิชย์ เพื่อให้ได้ผลผลิตตามความต้องการของตลาด

(กสก.) (กวก.) (สปก.)

การให้คำแนะนำส่งเสริมให้ปลูกขมิ้นชันเป็นวัตถุดิบที่ตรงกับความต้องการของตลาด

(กวก.) (กสก.) (กสส.) (สปก.)

การส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกอย่างง่ายในระดับชุมชน

(กสก.) (กวก.) (กสส.) (สปก.)

การสนับสนุนเกษตรกร และผู้ประกอบการ ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการผลิตแบบดั้งเดิมมาเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่

(กสก.) (กวก.) (กสส.) (สปก.) (สวก.)

การจัดทำข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชขมิ้นชันเพื่อการบริหารจัดการ และจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกขมิ้นชันที่มีศักยภาพสูงในเชิงพาณิชย์

(พด.) (กสก.) (กวก.) (กสส.) (สปก.) (สป.กษ.)

การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สถาบันเกษตรกร การปลูกการผลิตสมุนไพรให้เข้าสู่มาตรฐาน

(กสก.) (กวก.) (สปก.) (สป.กษ.) (กสส.)

สร้างจุดเรียนรู้การผลิตขมิ้นชันที่มีคุณภาพเพื่อให้เกษตรกรมาศึกษาดูงานแปลงการผลิต และการแปรรูปเบื้องต้น

(กสก.) (กวก.) (กสส.) (สปก.) (สป.กษ.) (สวก.)

การรับรองการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยด้านพืช เช่น GAP เกษตรอินทรีย์

(กวก.) (กสก.) (มกช.)

แนวทางการส่งเสริม (ขมิ้นชัน)

กฎระเบียบที่เอื้อต่อการคุ้มครองขมื่นชั้นสายพันธุ์เฉพาะของไทย

พรบ.ที่สามารถปกป้องคุ้มครองพันธุ์พืชของไทยเราที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ พรบ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ซึ่งในส่วนของการขมื่นชั้นจะต้องมีการดำเนินการเสนอต่อคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชเพื่อให้มีการออกประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อให้สมุนไพรขมื่นชั้นสามารถได้รับการคุ้มครองตามพรบ.ฉบับนี้ได้ โดยสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตรเป็นผู้ควบคุมกำกับดูแลพรบ.ฉบับนี้

ไพล

พันธุ์ที่นิยมปลูก

หยวก, พันเมือง

สารสำคัญ

(E)-1- (3,4-dimethoxyphenyl)
butadiene (DMPBD), sabinene
terpinene-4-ol

พื้นที่ปลูก 1,245 ไร่

ผลผลิต 1,748.25 ตัน (ปี 67)

ผลผลิตเฉลี่ย 1,800 กก./ไร่ (ปี 67)

ต้นทุนการผลิต (ปี 66)

22,700 บาท/ไร่ (อายุ 2 ปี)

รายได้ (ผลสด)

62,500 บาท/ไร่/ปี

รายได้สุทธิ 39,800 บาท/ไร่/ปี

ราคาจำหน่าย ปี 67 :

สด : 30 บาท/กก.

ตากแห้ง : 150 บาท/กก.

ผง : 300 บาท/กก.

น้ำมันหอมระเหย : 7,000 บาท/กก.

มาตรฐานการผลิต :

GAP และ เกษตรอินทรีย์

จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นทะเบียน

❖ อาหาร 2 ผลิตภัณฑ์

❖ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร 36
ผลิตภัณฑ์

❖ เครื่องสำอาง 6 ผลิตภัณฑ์

การขึ้นทะเบียนในต่างประเทศ:

ไม่ปรากฏในฐานข้อมูลของ
ประเทศออสเตรเลียและ
แคนาดา

มูลค่านำเข้า ส่งออก ปี 66

รูปแบบวัตถุดิบ

นำเข้า 837,761.58 บาท

ส่งออก 5,923.50 บาท

ความเชื่อมโยงตลาด

- ❖ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์N
- ❖ สมุนไพรในท้องถิ่น
- ❖ โรงพยาบาล
- ❖ โรงงานผลิตยา
- ❖ ตลาดชุมชน
- ❖ ตลาดไท
- ❖ ผู้ประกอบการ / กลุ่ม
วิสาหกิจ / โรงงาน

สถานภาพการใช้ประโยชน์

- ❖ Indication ในบัญชียา
หลักแห่งชาติ: บรรเทา
อาการบวม ฟกช้ำ เคล็ด
ขัดยอก
- ❖ Clinical trial: ขมิ้น
เลื่อม แก้อักเสบ

สมุนไพร Herb of the year : ไพล

Experiences

- เนื้อที่ปลูก 1,418 ไร่*
- ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ต่อปี 349 ตัน*

มูลค่า
นำเข้า**

- วัตถุดิบ 2.3 ลบ.
- สารสกัด - ลบ.

มูลค่า
ส่งออก**

- วัตถุดิบ 0.1 ลบ.
- สารสกัด - ลบ.

Consumer choices

(ผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นทะเบียน)

ผลิตภัณฑ์สมุนไพร
2,471 รายการ

14.28 %

เครื่องสำอาง
2,513 รายการ

0.87%

R&D Investment

(งบวิจัยจากกองทุนว. ปี 63-66)

9 โครงการ
12.54 ล้านบาท

Positive Communication

- ❖ รู้จักไพลในฐานะ สมุนไพรพื้นบ้านที่มีสรรพคุณทางยาหลากหลาย
- ❖ ประชาชนรู้จักลูกประคบ แต่ไม่ทราบว่าไพลเป็นส่วนประกอบ
- ❖ มีการสื่อสารเรื่องไพลค่อนข้างน้อย
- ❖ ไพลมีกลิ่นเฉพาะตัว ที่อาจจะไม่เป็นที่ชื่นชอบ

หมายเหตุ : * ปี 2566 , ** ปี 2562-2566 , *** ผลิตภัณฑ์ทั้งหมด

มูลค่าตลาดไพลในไทย

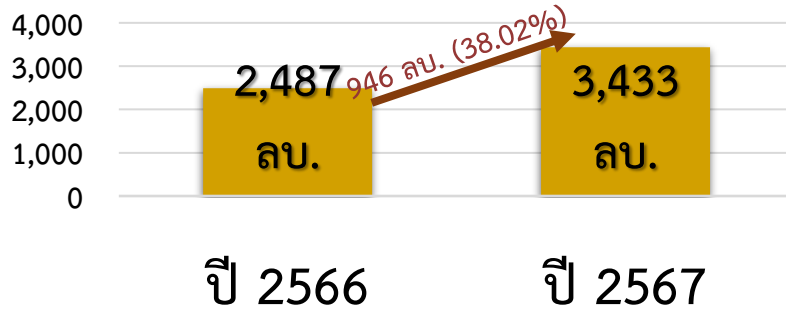

มูลค่ารวมกว่า
300 ลบ./ปี

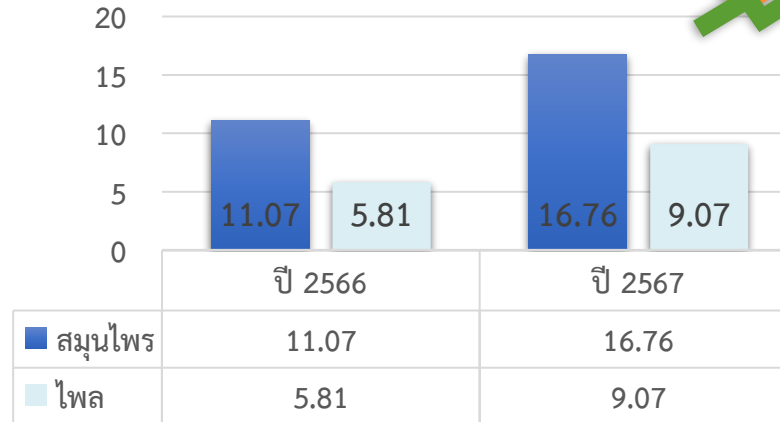
ประมาณการไหลสตที่ใช้
2,800 ตัน

มูลค่าตลาดยาบรรเทาปวดชนิดใช้ภายนอก
(Topical pain relief) ในตลาดค้าปลีกของประเทศไทย (ลบ.)

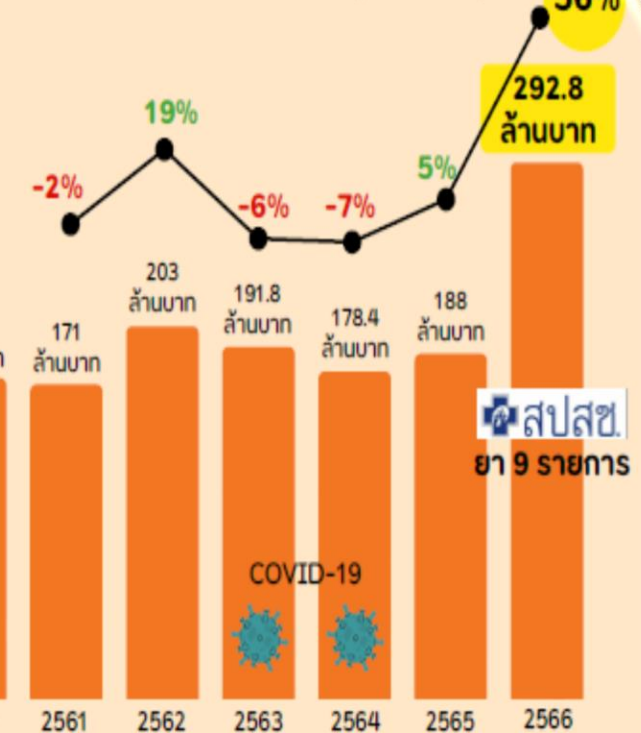
มูลค่าตลาดของสมุนไพร และไพล
(Topical pain relief) ในตลาดค้าปลีกของไทย (ลบ.)

มูลค่าไพล
ในระบบบริการสุขภาพ
ปีงบประมาณ 2560-2566

อัตราการเติบโตของยาไพล (%Growth)

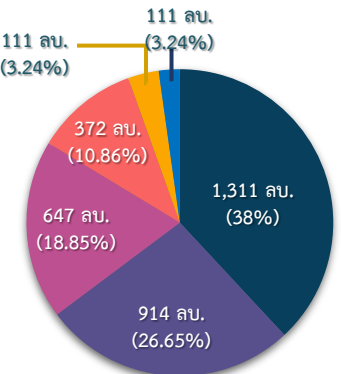

มูลค่าการใช้ยาไพล (บาท)

ผลิตภัณฑ์ที่ขายดีที่สุด ปี 2567

1. ยาต้ม (44 ล้านชิ้น)
2. ยาหม่องที่มีส่วนผสมเมนทอล (17 ล้านชิ้น)
3. พลาสเตอร์บรรเทาปวด (7.5 ล้านชิ้น)
4. ยาทาแก้ปวดเมื่อย (3.25 ล้านชิ้น)
5. ยาพ่นแก้คัดจมูก (2.37 ล้านชิ้น)
6. แผ่นแปะลดไข้ (1.4 ล้านชิ้น)

■ ยาต้ม ■ ยาหม่องที่มีส่วนผสมเมนทอล ■ พลาสเตอร์บรรเทาปวด
■ ยาทาแก้ปวดเมื่อย ■ ยาพ่นแก้คัดจมูก ■ แผ่นแปะลดไข้

ผลิตภัณฑ์ไพลในกลุ่มยาบรรเทาปวดชนิดใช้ภายนอก
(Topical pain relief) ที่ขายดีที่สุด

1. สมุนไพรวังพรม 6.8 ล้านบาท
2. วาตะโพ 1.21 ล้านบาท
3. ถ้วยทอง 0.87 ล้านบาท

ข้อมูลจาก NIELSEN IQ (THAILAND) เมื่อมี.ย. 2567

ข้อมูลจาก HDC เมื่อ เม.ย. 2567

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ไฟ

ผลิตภัณฑ์ที่มีไฟเป็นส่วนประกอบ

บัญชียาหลักแห่งชาติ (ยาแผนไทย)

เครื่องสำอาง

อาหาร

ไม่พบผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร

ประเภทผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นทะเบียนในประเทศไทย
ผลิตภัณฑ์สมุนไพร เครื่องสำอาง สบู่

การพัฒนาผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ไฟจากต่างประเทศ

กลุ่มอาการทาง
สูติศาสตร์ร่ว

กลุ่มอาการกล้ามเนื้อ
และกระดูก

กรอบแนวทางการขับเคลื่อนไฟล

GOAL

1. ส่งเสริมการใช้ไฟลควบคู่กับการขับเคลื่อน สป่า wellness และกีฬา
2. สร้างการยอมรับและความเชื่อมั่นไฟลในระบบบริการสุขภาพ

1

การมีประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน

- พัฒนาสายพันธุ์ไฟลที่เป็นสายพันธุ์ปลอดโรค ลดระยะเวลาปลูก และให้สารสำคัญสูง
- ผลักดันให้เกิดการรับรองพันธุ์พืชไฟล เพื่อส่งเสริมการปลูกไฟลของไทย
- ส่งเสริมการรับรองมาตรฐานสารสกัดไฟล

3

การวิจัยพัฒนาที่ต่อเนื่อง มีพลัง

- กำหนดทิศทางและเป้าหมายงานวิจัยไฟลของประเทศทั้งระบบ
- พัฒนาเครือข่ายนักวิจัยไฟล เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและใช้ประโยชน์ได้จริง

2

การใช้ประโยชน์ที่หลากหลายง่ายต่อการเข้าถึง

- ผลักดันการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ใหม่/นวัตกรรมไฟล เพื่อส่งเสริมการใช้ไฟลในระบบบริการและภาคอุตสาหกรรม
- ต่อยอดการนำไฟลไปใช้ในการธุรกิจสป่า/wellness
- ส่งเสริมให้มีรายการขึ้นทะเบียนไฟลในต่างประเทศ

4

การสื่อสารภาพลักษณ์ทางบวก คุณประโยชน์และสรรพคุณ

- สื่อสารประโยชน์และสร้างการยอมรับไฟลในบุคลากรสาธารณสุข
- สร้างการรับรู้ไฟลควบคู่กับการนวด ในธุรกิจสป่า wellness และกีฬา (น้ำมันมวย)

แผนการขับเคลื่อนโพลตลาดห่วงโซ่คุณค่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Zingiber montanum
: Zingiber cassumunar

ไพล

สารสำคัญ

- สารกลุ่ม curcuminoid เช่น Cassumunarin A, B และ C,
- สารกลุ่ม phenylbutanoid เช่น (E)-1-(3,4-dimethoxyphenyl) butadiene (DMPBD), (E)-4(3'-4'-dimethylphenyl) but-3-en-2-ol

ฤทธิ์ทางชีวภาพและเภสัชวิทยา

- ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ
- ฤทธิ์ป้องกันแผลในกระเพาะอาหาร
- ฤทธิ์ป้องกันตับ
- ฤทธิ์ต้านการอักเสบ
- ฤทธิ์ต้านมะเร็ง
- ฤทธิ์ต้านจุลชีพ

ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ

รูปแบบยา

ขี้ผึ้ง, น้ำมัน, ครีม
ประสะไพล

สรรพคุณ

บรรเทาอาการปวดเมื่อย
บรรเทาอาการปวดประจำเดือน

ข้อมูลสิทธิบัตรในประเทศไทย

พบว่า มีการยื่นคำขอโดยใช้คำว่า “Zingiber cassumunar” “Zingiber montanum” จำนวน 9 รายการและมีการยื่นขอจดสิทธิบัตร โดยใช้ “ไพล หรือ Phlai/Plai” จำนวน 20 รายการ รวมทั้งสิ้น 29 รายการ โดยแบ่งเป็นผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์บรรเทา
ปวดเมื่อย เคล็ดขัด
ยอก

ยาพัฒนาจากตำรับยา
แผนโบราณ

ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง

เช่น แผ่นแปะแก้ปวด ครีม/
เจล/น้ำมัน

เช่น สารสกัดตำรับยา
ประสะไพล

เช่น ผลิตภัณฑ์รักษาสิว สบู่ที่
มีส่วนผสมของไพล

ที่มา : ฐานข้อมูล IP search กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

การขับเคลื่อนพลไพลในระยะ 1 ปี

เป้าหมาย

สร้างการยอมรับและความเชื่อมั่นพลไพลในระบบบริการสุขภาพ

มูลค่ายาแก้ปวด Analgesic ไทย 9,813 ลบ./ปี*

คาดการณ์

มูลค่าการใช้พลไพลเพิ่มขึ้น 500 ลบ./ปี

โอกาสทางการตลาด 1,000 ลบ./ปี

ส่งเสริมการใช้พลไพลควบคู่กับการขับเคลื่อน สปา wellness

และกีฬา

มูลค่า wellness โลก 219 ล้าน ลบ. (ปี 67) ไทย 1.2 ล้าน ลบ. (ปี 66)**

คาดการณ์

มูลค่าการใช้พลไพลเพิ่มขึ้น 12,000 ลบ./ปี

โอกาสทางการตลาด 24,000 ลบ./ปี

ต้นน้ำ

พัฒนาสายพันธุ์พลไพลที่ปลอดโรค ลด
ระยะเวลาปลูก และให้สารสำคัญสูง

สร้างเครือข่ายผู้ผลิตพลไพล เพื่อให้ได้
วัตถุดิบที่มีคุณภาพและปริมาณที่
เพียงพอ

จัดทำแผนการปลูกตามความต้องการ
ตลาด

กลางน้ำ

จัดทำ reference standard และรับรอง
มาตรฐานสารสกัด ในการขึ้นทะเบียน

ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสารสกัด และ Active
Pharmaceutical Ingredients (API) จากพลไพล

กำหนดเป้าหมายวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยี
ร่วมกับภาคเอกชน

รวบรวมเอกสารทางวิชาการเพื่อเสนอให้มี
รายการขึ้นทะเบียนพลไพลในต่างประเทศ

ปลายน้ำ

ผลักดันการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ใหม่/นวัตกรรมพลไพล
เพื่อส่งเสริมการใช้ในระบบบริการและอุตสาหกรรม

ศึกษาภาวะเปียบตลาดเป้าหมาย พร้อม
กำหนดแนวทางการค้าระหว่างประเทศ

สื่อสารประโยชน์ของพลไพลเพื่อสร้างการ
ยอมรับและความเชื่อมั่นในบุคลากร
สาธารณสุข และประชาชน

สถานการณ์การผลิต ปี 2565 - 2567

ปี	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)
2565	514	67.25	168.13	2,500	23.00
2566	1,418	446.75	893.50	2,000	25.00
2567	1,245	971.25	1,748.25	1,800	30.00
อัตราเพิ่มร้อยละ	81.84	340.86	263.55	- 15.00	14.35

ที่มา : รายงานภาวะการผลิตพืช, การสัมภาษณ์, งานวิจัย

สถานการณ์ตลาดปี 2565 - 2567

สินค้า	ปี 2565		ปี 2566		ปี 2567		อัตรามูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	
โพลสด	168.13	3.87	893.50	22.34	1,748.25	52.45	306.02

หน่วย : ปริมาณ (ตัน) / มูลค่า (ล้านบาท)

ราคาขาย (บาท/กิโลกรัม)				
ปี	โพลสด	โพลแห้ง	โพลผง	น้ำมันหอมระเหย
65	23	120	200	5,000
66	25	150	300	9,000
67	30	180	300	7,000

แนวโน้มการผลิต

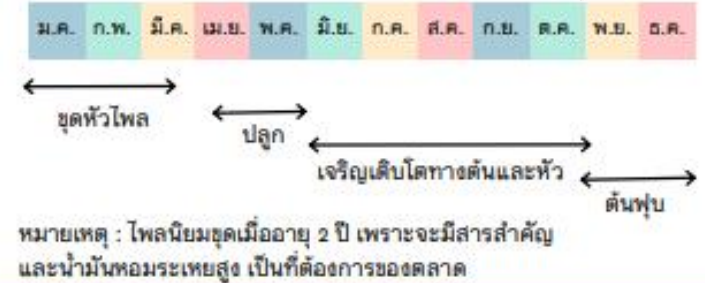
จากสถานการณ์การผลิตโพล ปี 65 เทียบกับ ปี 66 ต่อเนื่อง ปี 67 พบว่า มีการผลิตโพลเพิ่มมากขึ้นแบบก้าวกระโดด เนื่องจากการเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบหลังการระบาดของ COVID 19 ทำให้กิจการนวด สปา ขยายตัวมากขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของโพลเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรจึงหันมาปลูกโพลมากขึ้น เนื่องจากความต้องการและราคาที่เพิ่มสูงขึ้น

ปัจจัยความเสี่ยง

1. ปัญหาโรคเหี่ยวและรากเน่าจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการปลูกซ้ำที่เดิม
2. สายพันธุ์โพลยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนและรับรองพันธุ์พืชจากกรมวิชาการเกษตร
3. ขาดความชัดเจนด้านความต้องการของตลาด เกิดความผันผวนเรื่องปริมาณและราคา
4. โพลยังไม่มีที่รู้จักอย่างกว้างขวาง เช่น อเมริกา ยุโรป ซึ่งเป็นตลาดพรีเมียม
5. โพลไม่มีพิกัดศุลกากร เนื่องจากการค้าโพลยังมีมูลค่าน้อย

แหล่งผลิตที่สำคัญ

แหล่งผลิตที่สำคัญ 5 อันดับแรก ปี 2567		
	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละปริมาณผลผลิต
1. จันทบุรี	171.25	13.75
2. ราชบุรี	133.50	10.72
3. สุราษฎร์ธานี	103.00	8.28
4. มหาสารคาม	83.25	6.69
5. ตาก	68.84	5.53

สถิติการส่งออก

สินค้าโพลสินค้าโพลไม่มีพิกัดศุลกากร 6 หลักที่เป็นสากล และประเทศไทยไม่ได้กำหนดพิกัดศุลกากรย่อยสำหรับสินค้าโพลโดยเฉพาะ จึงไม่มีข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์โอกาสทางการค้าและวางยุทธศาสตร์การค้าสินค้าโพล

การบริหารจัดการ / แนวทางการแก้ไขปัญหา

1. วางแผนการปลูก ใช้หัวพันธุ์ปลอดโรค พัฒนาสายพันธุ์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
2. การขึ้นทะเบียนและรับรองพันธุ์พืช เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับโพลสายพันธุ์ไทยและผลิตภัณฑ์
3. ใช้ตลาดนำการผลิต โดยต้องเชื่อมโยงตลาดก่อน จึงวางแผนการผลิตให้สอดคล้อง
4. ภาครัฐต้องเร่งประชาสัมพันธ์ให้โพลเป็นที่รู้จักมากขึ้น โดยเฉพาะผู้บริโภคชาวตะวันตก
5. ภาครัฐต้องส่งเสริมให้มีการส่งออกโพลและผลิตภัณฑ์เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้มีพิกัดศุลกากร

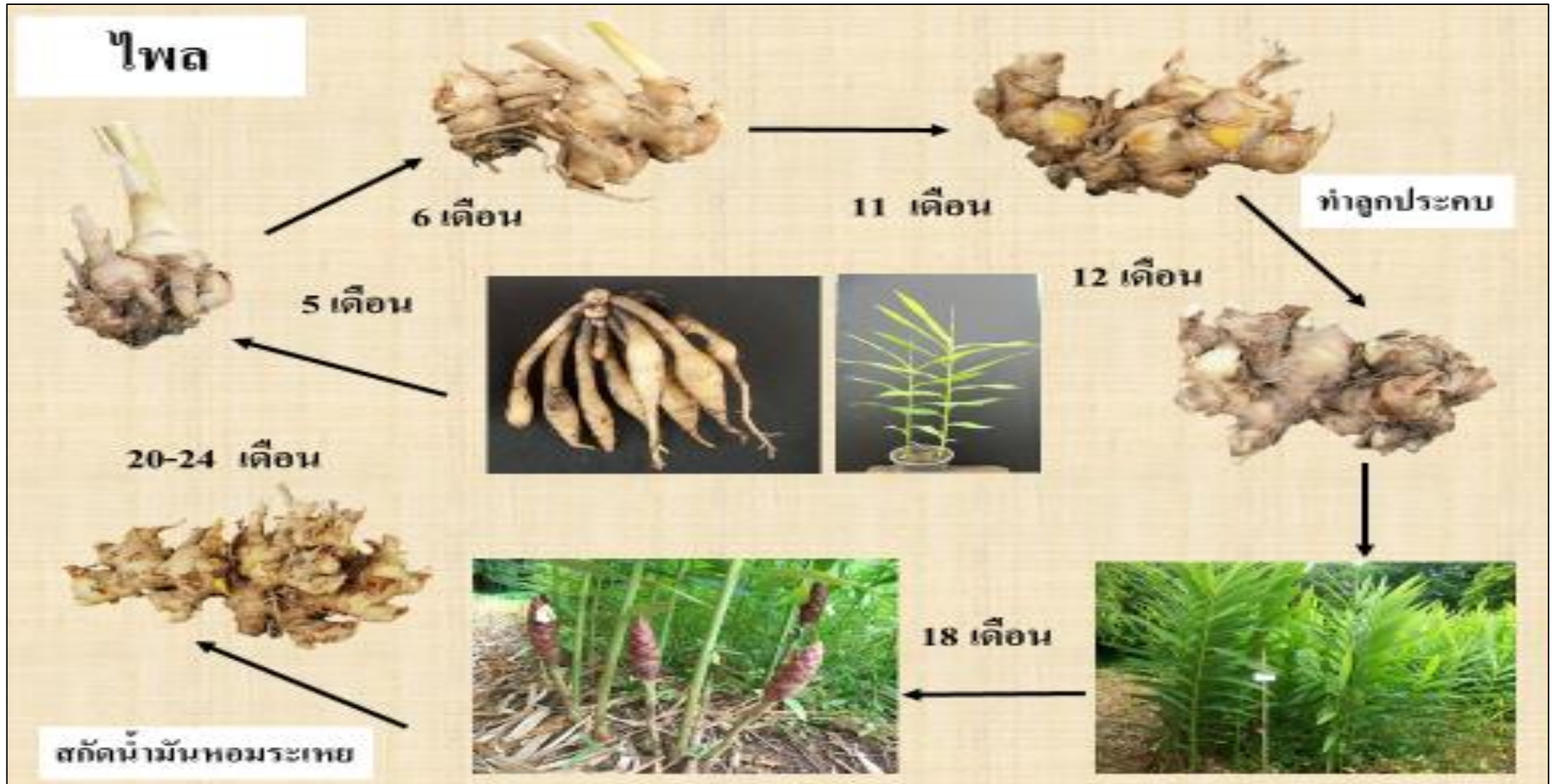

การผลิตหัวพันธุ์ปลอดโรคและหัวพันธุ์สะอาด (ไพล) กรมวิชาการเกษตร

ไพล	ปริมาณการผลิตหัวพันธุ์/ปี		ปริมาณ สารสำคัญ	ผลผลิต (กก./ไร่)	แหล่งแจกจ่าย
	ต้น-หัว/ปี	กก./ปี			
พันธุ์หยวก ศรีสะเกษ	G0 (หัวพันธุ์ปลอดโรค) 1,000 – 10,000	นน.เฉลี่ย 19.5 ± 3.7 รวม 20 – 100	-	ปลูกในโรงเรือน	- ศวส.ศรีสะเกษ
	G1 (หัวพันธุ์ปลอดโรค) 1,000 – 3,000 หัว	นน.เฉลี่ย 179.0 ± 225.7 รวม 180 – 540	-	ปลูกในโรงเรือน	- ศวส.ศรีสะเกษ
	G0 (หัวพันธุ์ปลอดโรค) 1,000 – 2,000 หัว	นน.เฉลี่ย 910.0 ± 393.7 รวม 900 – 1,800	3.0 – 5.6 %	2,000 – 2,500	- ศรีสะเกษ
	ต้นพันธุ์เนื้อเยื่อ ปลอดโรค 7,000-12,000 ต้น				-หน่วยงานราชการเพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม
เมื่อปลูกหัวพันธุ์สะอาดในแปลงเกษตรกร			4.0 – 5.6 %	3,500 – 4,000	- ศรีสะเกษ

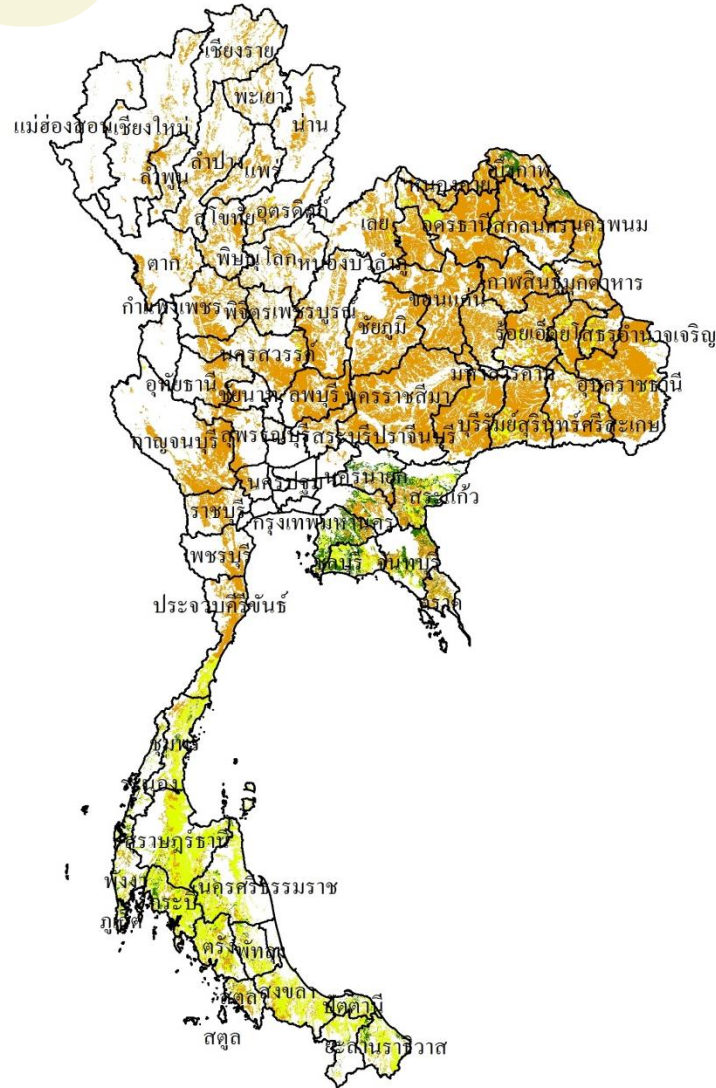
วงจรการเจริญเติบโตของไพลที่เพาะเลี้ยงจากเนื้อเยื่อ

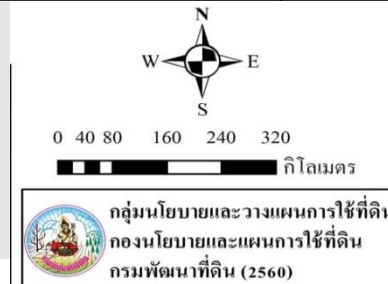
แผนที่ความเหมาะสมที่ดินสำหรับไฟลทั้งประเทศ

เนื้อที่ปลูกไฟลจำแนกตามระดับความเหมาะสม

ภาค	S1	ร้อยละ	S2	ร้อยละ	S3	ร้อยละ	เนื้อที่รวม (ไร่)	ร้อยละ
เหนือ	1,545	0.03	251,388	1.16	18,230,717	19.35	18,483,650	15.34
ตะวันออกเฉียงเหนือ	388,535	8.50	3,049,043	14.03	58,188,620	61.78	61,626,198	51.15
กลาง	2,167	0.05	483,725	2.23	11,200,813	11.89	11,686,705	9.70
ตะวันออก	3,021,432	66.12	2,811,629	12.94	3,519,921	3.74	9,352,982	7.76
ใต้	1,155,999	25.30	15,132,570	69.64	3,052,520	3.24	19,341,089	16.05
รวมทั้งประเทศ	4,569,678	100.00	21,728,355	100.00	94,192,591	100.00	120,490,624	100.00
รวมร้อยละความเหมาะสม	3.79		18.03		78.17		100.00	

สัญลักษณ์	คำอธิบายแผนที่	เนื้อที่ (ไร่)
S1	พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสูง	4,569,678
S2	พื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลาง	21,728,355
S3	พื้นที่ที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย	94,192,591
รวม		120,490,624

แผนพัฒนาไฟ

1. ส่งเสริมการจัดการด้านการผลิต ขมิ้นชันคุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน

- 1.1: ส่งเสริมการผลิตพืชไฟให้ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร
- 1.2: วิจัยและพัฒนาพันธุ์ไฟ
- 1.3: ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำและไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไปสู่การปลูกพืชสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง
- 1.4: มีการจัดทำข้อมูลไฟเชื่อมโยงแผนที่ความเหมาะสม

2. สนับสนุนการพัฒนากลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้าง เครือข่าย

- 2.1: สนับสนุนการพัฒนากลุ่มเกษตรกรสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่ายด้านการผลิตไฟ
- 2.2: สนับสนุนเครือข่ายการตลาดในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน
- 2.3: ส่งเสริมเครือข่ายการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้น ในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน

3. ยกระดับคุณภาพ วัตถุดิบและส่งเสริมการ แปรรูปภายหลังการเก็บ เกี่ยวอย่างมีมาตรฐาน ด้วยเทคโนโลยีที่ เหมาะสม

4. ส่งเสริมระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) รวมทั้งเครือข่ายผู้รับซื้อ วัตถุดิบและ สมุนไพรแปรรูป

- 4.1: ส่งเสริมการตลาดด้วยระบบตลาดกลางและตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัตถุดิบสมุนไพร
- 4.2: ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายผู้รับซื้อวัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป ที่เชื่อมโยงกับกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรรายย่อย
- 4.3: ขยายตลาดและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรสมุนไพรไปสู่อุตสาหกรรมอาหารมูลค่าสูง

พัฒนาเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สถาบันเกษตรกรให้ผลิตสมุนไพรปลอดภัยเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ ผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการผลิต มีการปลูกแบบแปลงใหญ่ มีการแปรรูปเบื้องต้นเพิ่มมูลค่า

การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่า มีนวัตกรรมต่อยอด มีการลงทุนวิจัย

ส่งเสริมตลาดชุมชน ออนไลน์ ตลาดกลางสมุนไพร

การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร วิชากิจชุมชน
สถาบันเกษตรกร การปลูกการผลิต
สมุนไพรให้เข้าสู่มาตรฐาน

(ถว.) (ถส.) (มกช.)

การสนับสนุนการวิจัยวิธีการขยายพันธุ์
การเพาะปลูก และการเก็บเกี่ยวที่
เหมาะสมเพื่อให้วัตถุดิบโพลที่ได้ มี
คุณภาพดี และมีสารสำคัญในปริมาณ
สูง

(ถว.) (สว.)

การสนับสนุนสายพันธุ์โพลที่มี
คุณภาพ และศักยภาพทางพาณิชย์
เพื่อให้ได้ผลผลิตตามความต้องการ
ของตลาด

(ถส.) (ถว.) (สป.)

แนวทาง การส่งเสริมโพล

สร้างจุดเรียนรู้การผลิตโพลที่มีคุณภาพ
เพื่อให้เกษตรกรมาศึกษาดูงานแปลงการผลิต
และการแปรรูปเบื้องต้น

(ถส.) (ถว.) (ถส.) (สป.) (สป.) (สว.)

การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร วิชากิจชุมชน
สถาบันเกษตรกร การปลูกการผลิตสมุนไพรให้
เข้าสู่มาตรฐาน

(ถส.) (ถว.) (สป.) (สป.) (ถส.)

การให้คำแนะนำส่งเสริมให้ปลูก
โพลเป็นวัตถุดิบที่ตรงกับความต้องการ
ของตลาด

(ถว.) (ถส.) (ถส.) (สป.)

การจัดทำข้อมูลพื้นที่ปลูกโพลเพื่อการบริหาร
จัดการ และจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของ
ที่ดินสำหรับปลูกโพลที่มีศักยภาพสูงในเชิง
พาณิชย์

(พด.) (ถส.) (ถว.) (ถส.) (สป.) (สป.)

การสนับสนุนเกษตรกร และผู้ประกอบการ
ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ
ผลิตแบบดั้งเดิมมาเป็นเทคโนโลยี
สมัยใหม่

(ถส.) (ถว.) (ถส.) (สป.) (สว.)

การส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บ
เกี่ยว ณ สถานที่ปลูกอย่างง่ายใน
ระดับชุมชน

(ถส.) (ถว.) (ถส.) (สป.)

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

1. เห็นชอบแผนการขับเคลื่อน “ขมิ้นชัน ไพล ในระยะ 1 ปี”
2. มอบหมายกรมวิชาการเกษตร ดำเนินการคัดเลือกสายพันธุ์ขมิ้นชันที่เป็นสายพันธุ์เฉพาะของไทย และพัฒนาสายพันธุ์ไพลที่ปลอดโรค ลดระยะเวลาปลูก และให้สารสำคัญสูง
3. มอบหมายกรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน) ดำเนินการสร้างเครือข่ายผู้ผลิตขมิ้นชันและไพล เพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ
4. มอบหมายกรมส่งเสริมการเกษตร จัดทำแผนการปลูกตามความต้องการตลาด
5. มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กวก./กสท./พด./ส.ป.ก./มกอช./กสส./สป.กษ.) รายงานผลการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนสมุนไพร Herb of the year ปี 2568-2570 “ขมิ้นชัน ไพล ในระยะ 1 ปี” รายไตรมาส จัดส่งให้ฝ่ายเลขานุการฯ ภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป (10 เม.ย./10 ก.ค./10 ต.ค.) เพื่อสรุปรายงานผลรายไตรมาสนำเสนอประธานคณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพรทราบต่อไป

ขอเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบแผนตามข้อ 1 และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อ 2 - 5

ระเบียบวาระที่ 5 **เรื่องเพื่อพิจารณา**

5.2 กรอบแนวทางการจัดทำระบบฐานข้อมูลสมุนไพร

ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร

ฝ่ายเลขาฯ คณะทำงานจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร ได้มีการนำเสนอแนวทางการจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรในที่ประชุมคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร โดยเป็นการจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ได้จากการเชื่อมโยงข้อมูลและการนำเขาข้อมูลจากหน่วยงานในสังกัด กษ . เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานสมุนไพรภายใต้คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพรเป็นไปแผนฯ และตัวชี้วัด

ในวันที่ 5 พฤศจิกายน 2567 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับกองนโยบายเทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม ได้ร่วมจัดประชุมชี้แจงความต้องการใช้งานข้อมูลสำหรับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและขอความร่วมมือในการเชื่อมโยงข้อมูลใช้ในการจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรกับผู้แทนหน่วยงานในสังกัด กษ จำนวน 5 หน่วยงาน เพื่อนำเข้าข้อมูลสู่ฐานข้อมูลกลาง (Data Center) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และได้มีการจัดประชุมคณะทำงานจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2568

กรอบการพัฒนาระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร ปีงบประมาณ 2568

ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก

ส่วนที่ 1 : Dashboard
(สร้างจากชุดข้อมูลเชื่อมโยงจาก 5 หน่วยงาน)

ส่วนที่ 2 : Input Data&Report

- ข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ
- ข้อมูล Product Champion จำนวน 15 ชนิด ประกอบด้วย ข้อมูลการผลิต การผลิต/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ สถานภาพการใช้ประโยชน์ ข้อมูลมูลค่าการนำเข้า-ส่งออก

เป้าหมาย

การแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลสมุนไพร
ระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวง

เพื่อผู้บริหาร/
การบริหารจัดการข้อมูลสมุนไพร

ระบบการทำงานแบบบูรณาการ
ระหว่างหน่วยงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ข้อมูลกลุ่มสมุนไพร (โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร))

กรมส่งเสริมการเกษตร

- ฐานข้อมูลทะเบียนผู้ปลูกสมุนไพร พื้นที่ปลูกสมุนไพร แปลงใหญ่สมุนไพร
- ฐานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว

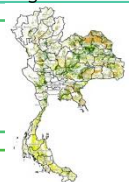

กรมวิชาการเกษตร

- ฐานข้อมูลพื้นที่เกษตรกรและผู้ปลูกพืชสมุนไพรในระบบเกษตรที่ตีเหมาะสม (GAP)
- ฐานข้อมูลพื้นที่เกษตรกรและผู้ปลูกพืชสมุนไพรเกษตรอินทรีย์ (Organic farming)

กรมพัฒนาที่ดิน

- แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability)
- แผนที่เขตการใช้ที่ดินปลูกพืชสมุนไพร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

- ข้อมูล ชื่อเกษตรกร แหล่งปลูกพืชสมุนไพร ในพื้นที่ สปก.
- ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรแปรรูปเบื้องต้น
- ข้อมูลที่ตั้งโรงอบ

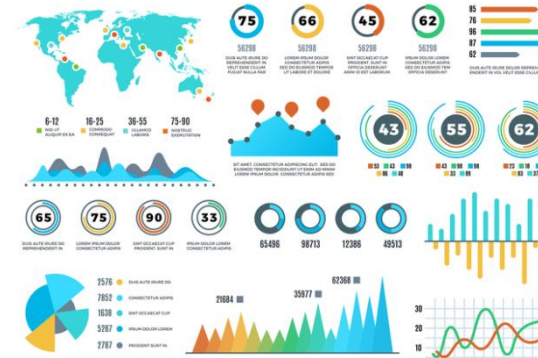
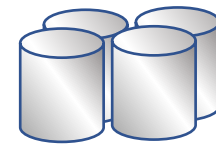

กรมส่งเสริมสหกรณ์

- ข้อมูลสหกรณ์ที่ผลิตและแปรรูปสมุนไพร

การจัดการข้อมูล (Data Catalog & Data Process)

เป็นข้อมูลในการรายงานผล

- ข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูก
- พื้นที่ปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GAP Organic
- ข้อมูลการผลิตและจำหน่ายพืชสมุนไพร
- รายงานผลตามเป้าหมายตัวชี้วัด (แผนปฏิบัติการสมุนไพรแห่งชาติฉบับที่2)

ผู้เสนอแนะนโยบาย: ออกมาตรการ กำหนดนโยบาย ช่วยเหลือส่งเสริม

เกษตรกร:

วางแผนการปลูก การขาย

ผู้ประกอบการ:

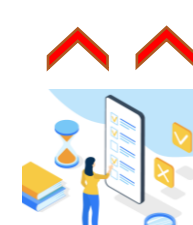
ต่อยอดพัฒนาธุรกิจสมุนไพร

GIS

SUPERVISOR

SURVEY

1 Data Input & Link

2 Data Catalog Data Storage & Data Process

3 Report & Service

ฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและภูมิปัญญา
การใช้ประโยชน์ของประเทศไทย

Link

ฐานข้อมูลสมุนไพรของสาธารณสุข

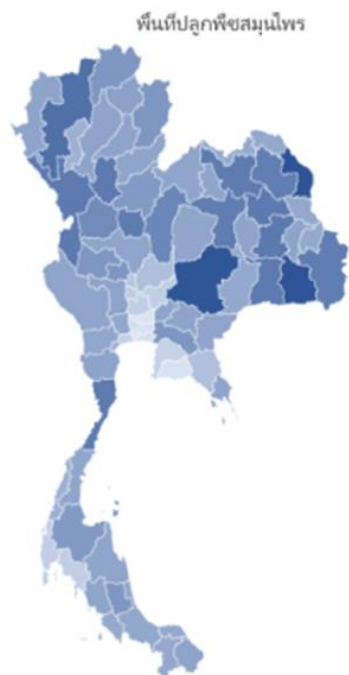

ข้อมูลสถานการณ์ผลิตพืชสมุนไพร

Product Champion

ข้อมูลโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)

ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน

พื้นที่ (ไร่)
347
2

เกษตรกร (ราย)

42,607

พื้นที่ปลูก (ไร่)

12,047.94

ปริมาณการผลิต (กก)

42,607

เกษตรกรและพื้นที่ที่ได้รับการรับรอง GAP

เกษตรกร

จำนวนแปลง

พื้นที่ปลูก

เกษตรกรและพื้นที่ที่ได้รับการรับรองเกษตรกรอินทรีย์

เกษตรกร

จำนวนแปลง

พื้นที่ปลูก

Powered by Bing
© GeoNames, Microsoft, Terrific

Export

Show 10 entries

เรียงประมาณ

Search...

ลำดับที่	ชนิดสมุนไพร	เกษตรกรและพื้นที่ปลูก			เกษตรกรและพื้นที่ที่ได้รับการรับรอง GAP						เกษตรกรและพื้นที่ที่ได้รับการรับรองเกษตรกรอินทรีย์					
					ทั้งหมด			ยังไม่หมดอายุ			ทั้งหมด			ยังไม่หมดอายุ		
		เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณการผลิต (กก)	เกษตรกร	จำนวนแปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	เกษตรกร	จำนวนแปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	เกษตรกร	จำนวนแปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	เกษตรกร	จำนวนแปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)
1	ขมิ้นชัน	11,965	6,352.89	2,477,911.49	438	438	272.78	345	345	210.55	566	591	429.51	68	68	37.33
2	ขมิ้น	1,239	1,022.56	2,249,023.75	133	133	197.19	87	87	148.69	129	137	105.42	25	25	3.91
3	โสม	3,724	1,384.30	186,601.00	90	90	32.47	78	78	28.07	234	246	114.48	30	31	7.22
4	กระชายดำ	2,008	877.68	47,364.00	5	5	10.44	1	1	0.01	27	28	7.48	7	7	3.07
5	ฟ้าทะลายโจร	23,671	2,410.51	412,094.47	130	131	280.81	99	99	61.30	264	275	147.73	34	34	25.76

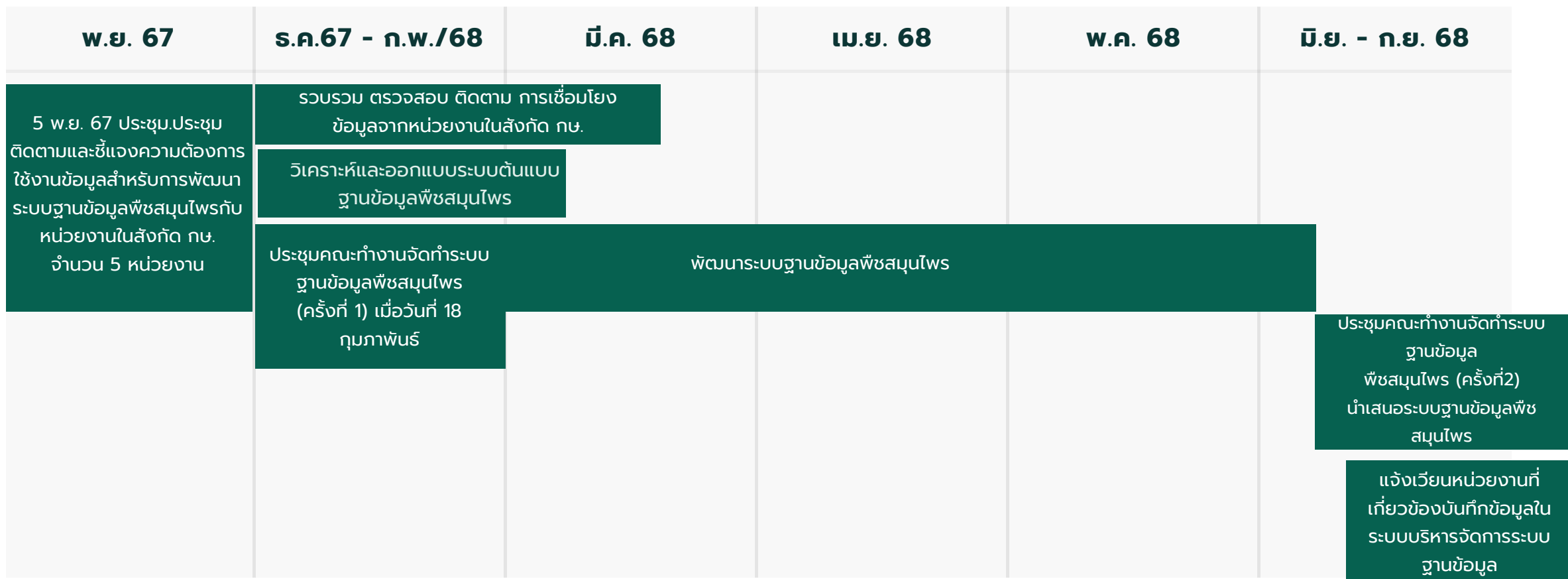
**การจัดประชุม
คณะทำงานจัดทำระบบ
ฐานข้อมูลพืชสมุนไพร
ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่
18 กุมภาพันธ์ 2568 ซึ่ง
สรุปสถานการณ์การ
นำเข้าข้อมูล ดังนี้**

ส่วนที่ 1 จัดทำ
รายงานสรุปข้อมูลการปลูกพืช
สมุนไพรที่ได้จากการเชื่อมโยง
ข้อมูลจากหน่วยงานในสังกัด
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
จำนวน 5 หน่วยงาน เพื่อให้ได้
เป็นข้อมูลใช้ในการขับเคลื่อนงาน
ตามตัวชี้วัด จำนวน 5 ตัวชี้วัด
ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 2 3 6 และ 7

หน่วยงาน	ข้อมูล/ฐานข้อมูล	ปัญหา	
1.กรมส่งเสริม การเกษตร	ฐานข้อมูลทะเบียนผู้ปลูกสมุนไพร พื้นที่ปลูกสมุนไพร แปลงใหญ่ สมุนไพร	-ไม่พบการเชื่อมโยงข้อมูลใน ส่วนของรูปแปลง	กสก. ชุดข้อมูลที่ 1) จะเพิ่มเติมแปลงข้อมูล ให้อยู่ในรูปแบบของ Polygon เพื่อให้ สามารถนำไปใช้งานต่อได้
	ฐานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนได้รับการ ส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บ เกี่ยว	-ไม่มีข้อมูลการส่งเสริม แปรรูปหลังเก็บเกี่ยว	เนื่องจากข้อมูลชุดนี้ไม่มีการจัดเก็บ ข้อมูลในระบบ ทางกสก.ยินดี เพิ่มเติมข้อมูลการแปรรูปหลังการ เก็บเกี่ยว
2.กรมส่งเสริม สหกรณ์	ข้อมูลสหกรณ์ที่ผลิตและแปรรูป สมุนไพร	-ไม่พบการเชื่อมโยง ข้อมูลในส่วนของการ ผลิตและแปรรูป สมุนไพรของสหกรณ์	
3.กรมพัฒนา ที่ดิน	แผนที่ความเหมาะสมของที่ดิน สำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability)	- อยู่ระหว่างรอการจัดส่งข้อมูล	
	แผนที่เขตการใช้ที่ดินปลูกพืช สมุนไพร	-ไม่พบการเชื่อมโยง ข้อมูล	
4.สำนักงานการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม	ข้อมูล ชื่อเกษตรกร แหล่งปลูกพืช สมุนไพร ในพื้นที่ ส.ป.ก. ข้อมูลกลุ่ม เกษตรกรแปรรูปเบื้องต้น	-ครบถ้วน	
	ข้อมูลที่ตั้งโรงอบ	-ไม่พบการเชื่อมโยงข้อมูล	
5.กรมวิชาการ เกษตร	ฐานข้อมูลพื้นที่เกษตรกรและผู้ปลูก พืชสมุนไพรในระบบเกษตรที่ดี เหมาะสม (GAP)	-ไม่พบการเชื่อมโยงข้อมูล	
	ฐานข้อมูลพื้นที่เกษตรกรและผู้ ปลูกพืชสมุนไพรเกษตรอินทรีย์ (Organic farming)	-ไม่พบการเชื่อมโยง ข้อมูล	

ส่วนที่ 2 ระบบบันทึกข้อมูลและการจัดทำรายงาน ได้แก่

- 1) ข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ บันทึกข้อมูลโดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์
จังหวัด และกองนโยบายเทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม
- 2) ข้อมูล Product Champion จำนวน 15 ชนิด ประกอบด้วย ข้อมูลการผลิตการผลิต/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ สถานภาพการใช้
ประโยชน์ ข้อมูลมูลค่าการนำเข้า-ส่งออก

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

1. เพื่อโปรดทราบ
2. เร่งรัดหน่วยงานให้ดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลเข้า Data Center ให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร ตามข้อสังเกตที่ ศทส. สป.กษ. ตรวจสอบ ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 15 มีนาคม 2568

ระเบียบวาระที่ 6

เรื่องอื่นๆ

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine

ประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาและสร้างเครือข่ายเกษตรกร ในพื้นที่เมืองสมุนไพร พร้อมลงพื้นที่ศึกษาดูงานแหล่งแปรรูปสมุนไพร

ระหว่างวันที่ 5 – 6 กุมภาพันธ์ 2568 ณ จังหวัดสระแก้ว

ประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาและสร้างเครือข่ายเกษตรกร ในพื้นที่เมืองสมุนไพร พร้อมลงพื้นที่ศึกษาดูงานแหล่งแปรรูปสมุนไพร ระหว่างวันที่ 5 – 6 กุมภาพันธ์ 2568 ณ จังหวัดสระแก้ว

กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกร และผู้แทนจากสำนักงานสาธารณสุขเมืองสมุนไพร 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครปฐม สงขลา สระบุรี อุดรธานี สุรินทร์ อุทัยธานี สงขลา ปราจีนบุรี และจังหวัดที่มีศักยภาพเป็นเมืองสมุนไพร จังหวัดสตูล
ทั้งสิ้น 70 คน

สถานที่

1. แหล่งแปรรูปสมุนไพร วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพบ้านคลองสิบสาม อ.เขาฉกรรจ์ จ.สระแก้ว
2. แหล่งแปรรูปสมุนไพร วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพบ้านทับทิมสยาม 05 อ.คลองหาด จ.สระแก้ว

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การส่งเสริมการปลูก การรับรองมาตรฐานกระบวนการผลิตสมุนไพร การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร และช่องทางการตลาด รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายของเกษตรกร ในพื้นที่จังหวัดเมืองสมุนไพร

ประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาและสร้างเครือข่ายเกษตรกร ในพื้นที่เมืองสมุนไพร
พร้อมลงพื้นที่ศึกษาดูงานแหล่งแปรรูปสมุนไพร ระหว่างวันที่ 5 – 6 กุมภาพันธ์ 2568 ณ จังหวัดสระแก้ว

สรุปประเด็นปัญหาของเกษตรกร

1. ตลาด

- ▶ ไม่สามารถส่งวัตถุดิบสมุนไพรตามความต้องการของตลาด
- ▶ สมุนไพรบางรายการไม่มีตลาด
- ▶ รongรับราคาสมุนไพร ในแต่ละจังหวัด มีความแตกต่างกันพอสมควร

2. มาตรฐาน

- ▶ เกษตรกรบางรายแปลงปลูกยังไม่ผ่านมาตรฐาน
- ▶ ยังขาดการตรวจมาตรฐาน COA และปริมาณสารสำคัญ

3. การปลูก/สายพันธุ์

- ▶ อยากให้มีการพัฒนาสายพันธุ์เข้มข้น ไพล ที่ให้ปริมาณสารสำคัญสูง
- ▶ อยากให้มีการแก้ปัญหาที่ทำให้ได้ผลผลิตน้อย เช่น อากาศหนาวจัด ร้อนจัด ส่งผลให้ผลผลิตไม่โตเท่าที่ควร

Thailand Herbal Expo 2025 มหกรรมสมุนไพรแห่งชาติและการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ 22 “ภูมิปัญญาไทย Soft Power ไทย สร้างเศรษฐกิจไทย”

1) ประชาสัมพันธ์เชิญชวนทุกท่าน เสนอหัวข้อวิชาการที่น่าสนใจ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานต่อไป สำหรับการประชุมวิชาการประจำปี ๙ และการอบรมระยะสั้น (ตลาดความรู้) “หัวข้อวิชาการตรงใจผู้ฟัง...กระตุ้นการเรียนรู้ และพัฒนางานการแพทย์แผนไทย”

2) ประกวดผลงานวิชาการด้านสมุนไพร การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก

Thailand Herbal Expo 2025
มหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 22
 และการประชุมวิชาการประจำปี การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ

“ภูมิปัญญาไทย Soft Power ไทย สร้างเศรษฐกิจไทย”

วันที่ 2-6 กรกฎาคม 2568
 ณ อาคาร 11-12 และห้องประชุมพีบีที 1-6
 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

เชิญชวนเสนอหัวข้อวิชาการที่น่าสนใจ
สำหรับการประชุมวิชาการประจำปี ๙ และการอบรมระยะสั้น (ตลาดความรู้)

สแกน QR CODE ที่นี้

แบบสำรวจ

“หัวข้อวิชาการตรงใจผู้ฟัง...กระตุ้นการเรียนรู้ และพัฒนางานการแพทย์แผนไทย”

กลุ่มงานวิชาการและคลังความรู้ กองวิชาการและแผนงาน กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เบอร์โทร 02-1495649

ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วม

ประกวดผลงานวิชาการด้านสมุนไพร การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก

ในงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติและการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ 22 ระหว่างวันที่ 2-6 กรกฎาคม 2568 ณ ฮอลล์ 11-12 และห้องประชุมพีบีที 1-6 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

ประเภทผลงาน

1. ผลงานวิชาการระดับนักวิชาการและนักศึกษาหลังปริญญา
2. ผลงานวิชาการระดับนักศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า
3. ผลงานวิชาการของผู้ปฏิบัติงาน (R2R)
4. ผลงานที่เป็นนวัตกรรม (Innovation)

รายละเอียด

ส่งผลงานได้ที่
 research.dtam@gmail.com

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม
 กลุ่มงานวิชาการและคลังความรู้ กองวิชาการและแผนงาน กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 02-1495649/02-1495696 <https://natherbexpo.dtam.moph.go.th>

ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘